

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Ce-i de făcut

În campania electorală de curând terminată *Liga Apărării Naționale Creștine* a avut de luptat cu două forțe pentru care, împreună cu opinia publică adevărat românească, nu poate avea de cât un profund dispreț: forța brutală a jandarmului, care și-a făcut o simplă datorie executând conform disciplinei militare ordinele primite prin prefectii de județe dela Ministrul de Interne, și forța minciunii fără scrupule a demagogilor de meserie și a bârfitorilor amărăți că nu au ajuns ei la putere, desvoltată cu atâta inconștientă cutezantă în cât partidul național a răspândit vestea, că M. S. Regele este plecat din țară, că locul a rămas oare-cum vacant și că cel mai indicat să-l ocupe este Maniu, bine înțeles dacă alegătorii îi vor da voturile.

Ilegalitatea și minciuna și-au dat mâna spre înăbuși dreapta judecată politică și manifestarea ei în ultimele zile de tristă și dureroasă memorie ale lunii Maiu în anul de grație 1926. Totuși pentru începutul de exercițiu al votului universal, trebuie să ne declarăm mulțumiți.

Luptând contra tuturor partidelor politice jidovite, luptând contra puterii oculte a finanței și influenței jidovești care a pus în mâna jandarmului român pușca încărcată contra fratelui său alegător, luptând contra ignoranței în care vitregia vremurilor a lăsat pe sătenii noștri și deci contra dezorientării lor politice exploatată de demagogi și bârfitori de meserie, L. A. N. C., care abia din Septembrie 1925 și-a adunat toate puterile răslețe de pe cuprinsul țării, având de biruit toate greutatețile începutului de organizație, ca personal combatant și mijloace bănești, Liga cu avântul și sacrificiul tuturor membrilor s'a aruncat în valmășagul luptei și a obținut 125.000 voturi, trimetându-și în Parlament zece vrednici deputați.

Rezultatul obținut reprezintă nu numai o victorie, pe care ne-o recunosc toți adversarii, ci înseamnă

în viața noastră parlamentară o notă cu totul nouă. Se va aduce în discuție înaintea țării o chestiune, pe care nici învățații noștri, nici oameții noștri politici nu au avut curajul să o ridice ca factori culturali ori ca factori politici. Dela intelectualul de cea mai fină și aleasă speță, pe care l'a avut România mică, dela Vasile Conta, care și-a sacrificat odihna necesară unui bolnav, și și-a scurtat viața-i plâpândă spre a aduce chestiunea jidovească în Parlament, dela 1879 până la 1926, deși problema jidovească a crescut ca o avalanșă, an de an, amenințând să înghită așezământul vieții noastre naționale, dela cuvântarea memorabilă a lui Vasile Conta din Septembrie 1879 și până astăzi, nu s'a mai auzit alt glas autorizat care să dea semnalul de alarmă, afară de glasul rămas până deună-zi izolat a lui A. C. Cuza.

În fine, profesorul dela Iași are satisfacția să se vadă înconjurat în Parlament de alți 9 luptători, susținuți cu toții nu numai de cei 125.000 de votanți, nu numai de zecimile de mii din cei împedicați prin ordinul lui Goga de a vota, nu numai de aceia, cari au votat altfel de frica primarilor și notarilor comunali neînțelegând valoarea secretului incontrolabil al votului, dar fiind susținuți și de aceia, cari astăzi într'un târziu, dar nu prea târziu, se trezesc că au greșit când au luptat contra Ligii.

Această trezire se va manifesta cu atât mai largă și mai adâncă în masele populare, cu cât zi după zi se va scurge arătând toată incapacitatea unui guvern jidovit și toată imensa deșertăciune a minciunilor și bârfirilor debitate contra noastră.

Poporul român are un bun simț înăscut așa de precis în judecata lui în cât de pe acum în bună parte înțelege că numai L. A. N. C. este în stare să-l apere de pericolul jidovesc.

Spre a infiltra pe tot cuprinsul țării această convingere, se cere pro-

pagandă. Nu este îngăduit să ne culcăm pe lauri, să perdem timpul prețios de vară, când călătoria din sat în sat este ușoară și plăcută.

În fie care din cei 125.000 votanți ai noștri, Liga privește un propagandist; fie-care are datoria să ducă cuvântul nostru mai departe în satul său, nu ca simplă vorbă de clacă, ci cu stăruința și căldura de apostol, pentru ca în fiecare sat să răsară o organizație comunală cu președinte, cassier și membrii cât mai numeroși.

Se poate ca autoritățile înspăimântate de progresul uimitor al propagandei noastre naționaliste și creștine să ia măsuri de a împiedeca, prin recidivă de ilegalitate, mersul nostru spre o victorie sigură.

Aderenții noștri să nu-și piardă curajul. Vor face în acest caz, propagandă, fără sfințiri de steaguri și fără jurăminte; dar o vor face de la om la om la orice întâlnire, în orice convorbire, la petreceri și la mese, în ori-ce situație potrivită, și la orice ocazie ce trebuie creiată. Numai astfel alegerile viitoare ne vor găsi pregătiți mai bine, lumea satelor suferinde din cauza Jidanilor, fiind din vreme luminată; iar dacă intelectualii satelor, din meschine interese personale, încă nu vor fi ajuns să fie de partea Ligii susținută de toți sătenii români, vor trebui să constate că au rămas izolați, discreditați și părăsiți de poporul pe care aveau menirea să-l conducă către înfăptuirea idealului naționalist și creștin.

Fiecare șef de județ are datoria să lumineze pe cei nedumeriți, să însușească pe cei slabi de îngeri, să împingă la înființarea de organizații comunale, să vegheze la armonioasa desvoltare a propagandei în întreg județul, unde are distinsa onoare să reprezinte cea mai curată și folositoare mișcare națională, ce a frământat vre-odată sufletul integral românesc.

Spre a-și împlini sarcina ce-i incumbă, are datoria să se miște ca propagandist în județ; să aboneze la „*Infrățirea Românească*“ din Cluj, Str. Bob No. 7. pe toți aderenții

noștri știutori de carte; să procure, prin mijloacele organizației județene ori comunale, fiecărui fruntaș din sat „Călăuza bunilor Români” ce se poate comanda contra ramburs, la secretariatul revistei noastre.

Domnilor președinți de județe, propaganda noastră cere o crescândă încordare și perseverență.

În viața-i politică poporul român

Fondurile bănești ale Ligii Apărării Naționale Creștine Regionale Cluj

Fiind de față la ședința săptămânală a Regionalei Cluj a L. A. N. C., între altele dl Președinte I. C. Cătuneanu prezintă spre achitare un cont de 1090 Lei al unei persoane care ar fi făcut propagandă pentru Ligă pe timpul alegerilor; apoi o scrisoare a unui asistent la o secție de votare, care bazat pe împrejurarea că asistenții celorlalte partide au căpătat diurne și mâncare în timpul funcționării lor, cere să i-se plătească la fel, cel puțin diurnă din partea Ligei; și în fine o a treia persoană cere achitarea sumei de 6000 lei pentru spese de călătorie și întreținere avută cu propaganda pentru Ligă. *Desigur acești solicitanți cred că Liga dispune de fondurile bănești Marmarosch Blank & Co.!*

Auzind aceste cereri și cunoscând perfect cine formează Liga A. N. C. ca membrii și ce izvoare de venit are această organizație, îmi iau libertatea să fac următoarea destăinuire pentru orientarea marelui public românesc.

Liga A. N. C. este formată (în epoca materialismului feroce de azi și în comparație cu numărul acelor ce se numesc Români în țara noastră) — de o mână de Români adevărați și idealști, care văzând primejdia în care ne aflăm, — în urma conspirațiunii și organizațiunii cahlice a jidanilor din România și din toată lumea, — au înțeles că ne desparte numai un pas, până când aceste cahaluri să facă din România Mare, o a doua Republică Sovietică; și s'au legat cu jurământ sfânt să lupte cu trup și suflet, fără considerație la jertfe materiale, fizice și de viață chiar pentru a împedea reușita conspirației jidănești. Aceasta este Liga A. N. C. iar membrii ei conștienți și credincioși jurământului depus, au început propagandă, ținând adunări în toate părțile țării, și arătând Românilor pericolul jidovesc și aducea la con-

a ajuns la o răspântie, de unde se poate îndruma către un splendid viitor numai dacă toată suflarea românească va pași ca un singur om în lupta contra jidanilor.

Ori învingem cel mai formidabil dușman ce a avut neamul românesc în propria lui casă și peste hotare; ori Românul ajunge slugă la Jidan.

I. C. Cătuneanu.

știința națională și îi îndemna să facă zid în jurul „Ligei” dându-le ajutor ca să curețe țara de mulțimea de Jidani, care ne-au acaparât comerțul, industria și meseriile, pădurile și ocupațiunile libere, bursele din țară și din străinătate, ba voesc să ne scoată și din școlile noastre.

Venind alegerile, acești apostoli ai neamului, membrii adevărați ai „Ligei” și-au pus candidaturile în toate locurile unde s'a putut, au făcut din nou propagandă, cutrecând satele și orașele, arătând Românilor primejdia jidovească, cereau alegătorilor români să voteze pentru candidații „Ligei” cari candidați să poată lupta în Parlament, la realizarea programului „Ligei—curățirea țării de jidani și jidaniți”! Rezultatul alegerilor este, că Liga A. N. C. are în parlamentul actual 10 deputați.

Românii adevărați, cari au votat cu candidații „Ligei”, prin votul dat, s'au exprimat voința în formă foarte hotărâtă, că voesc să curățe țara de jidani! Acuma urmează să-și spună cuvântul dnii deputați ai „Ligei” arătând cum știu să acționeze pentru a se achita cu demnitate de mandatul primit dela 124.000 de Români adevărați sătui de robia jidovească!

Din cele mai sus am văzut cine

formează Liga A. N. C. ca membrii. Acum urmează să vedem, care sunt izvoarele de venit ale acestei organizații! Ei bine, stimați cetitori, să știți, că izvoarele de venit ale „Ligei A. N. C.”, *au fost și sunt buzunarele proprii ale fiecărui membru!* Toată propaganda, toate deplasarile, toate imprimatele, toate cheltuielile de candidare au fost acoperite de singuraticii membrii ai Ligei, care se aflau în joc.

Însuși automobilul dela Cluj, este cumpărat din contribuțiuni benevole și dintr'un împrumut ridicat tot de câțiva membrii. Se mai puseseră în vânzare niște placate, niște cărțițele și niște ilustrate, pentru strângerea de fonduri, dar fiind cunoscută dărnicia noastră a fiecăruia, vă puteți imagina ușor, câți bani s'au putut aduna pe aceasta cale! În felul acesta cunosc membrii însuflețiți ai „Ligei” care fascinați fiind de marea datorie ce au de a iupta pentru curățirea României de *lepra jidovească*, au sângerat, s'au desechilibrat materialicește s'au pierdut chiar slujba, funcționar fiind!

Astfel stând izvoarele de venit ale Ligei A. N. C. ce vor zise stimații solicitanți de mai sus? Vor mai stărui pentru achitarea unor conturi făcute pentru întărirea „Ligei” și pentru înaintarea cu un pas spre ajungerea scopului — de a ne mântui de jidani? Dar aceia care de dragul binelui obștesc au cheltuit cu dragă inimă zeci de mii de lei și s'au sacrificat postul, cui vor cere rambursarea acestor sume și a posturilor pierdute?

Să căutăm deci, ca prin jertfă și prin tot felul de fapte românești să contribuim la desrobirea economică a României-Mari din sclăvia jidănească, ca să merităm binecuvântarea Eroilor morți pentru întregirea neamului și a urmașilor noștri!..

Șt. Penes

membru al L. A. N. C.

La Putna Români!

Junimea română dela Universitatea din Cernăuți prin studentul Teodosie Popescu președintele cercului studentesc „Arborosa”, vestește prin „Apărarea Națională” că în luna August a. c. cercul studentesc „Arborosa” va sărbători la Mănăstirea Putna din Bucovina acum când unitatea națională s'a împlinit, împlinirea a 422 ani, dela moartea **Marelui Ștefan Vodă.**

Odată cu acest mare eveniment, se va mai sărbători și comemora

cel mai mare poet al neamului românesc, pe Mihail Eminescu.

Români dela Tisa pân' la Nistru, gătiți-vă pentru serbarea sfântului Ștefan Voevod care trebuie să fie în ziua de 15 August a. c. Ziua Sfinței Maria.

Intr'o țară întinsă, la un popor numeros „Ștefan Vodă” ar fi fost un alt Cezar sau Carol Cel Mare. În mica lui Moldovă cercul activității sale, în loc de a putea determina soarta omenirii, trebui să se

mărginească la apărarea acelei mici porțiuni din ea, care alcătuiea poporul său. Dar în acest cerc în care îi fu dat a lucra și a făptui, oare nu este el mult mai mare decât toți Domnii, Regii și Impărații cu cari se mândresc popoarele?

Este mai ușor de a ajunge la glorie în sânul unui popor mare, decât a răsări ca atare în mijlocul unui popor mic.

Când valorile sunt înalte ele aruncă sus pe acel purtat de ele. Națiunea însăși putând mult poate și individul ce se ridică în fruntea ei și odată ajuns, acesta se împodobește cu meritele ce se cuvin întregului. Când poporul e mic, mijloacele fiind puține, trebuie ca geniul să îndeplinească lipsurile, să scoată din propriul lui fond ceea ce nu poate afla în cei pe care el se sprijină.

Este mai greu de a fi un *Ștefan Cel Mare* decât un *Cezar sau Napoleon I.*

Mare general, mare om politic, mare înțelept și cărmuitor, el întrupa în persoana lui geniul pe care nu l'au întrupat nimenea și de aceia posteritatea l'a numit **Mare și Sfânt.**

Români creștini, născuți iar nu făcuți, dela Vlădică pân' la opincă, pregătiți-vă să serbăm memoria acestui gigante al timpului, care a ținut pe loc șuvoiul păgânismului de a se revărsa asupra Europei creștine.

Tot Românul trebuie să celebreze în acea zi numele Sfântului și Marei Erou, asistând la sărbătoarea dela Putna cu ființa lui, cu inima lui și cu gândul său, precum creștinul celebrează Invierea Mântuitorului nostru **Hristos**, asistând la mormântul său din Ierusalim, sau cu ființa, sau cu inima și cu gândul, căci este peste putință să meargă toți creștinii la Ierusalim.

Pentru ca această zi a nației române să fie serbată de toți creștinii Români, trebuie ca tedeumul dela Putna să se auză prin toate bisericile României-Mari, iar clopotele acestor biserici să fie ecou pretutindeni al clopotelor dela Mănăstirea Putna unde odihnește fericitul întru fericți *Sfântul Ștefan Voievod.* Ospățul dela Putna întindă-se pe masa fiecărui român. Hora dela Putna cuprinză într'ânsa toată inima de român spre a tresălta ca sub puterea magnetului, căci este a serba mari victorii ale neamului românesc sub conducerea Sfântului erou și a se legitima sacrificiul pentru patrie în generațiunile noastre, precum era

odată legitimat în generațiunile străbunilor noștri.

Mari prelați a bisericii române, Prea sfințiile lor: Patriarhul României, Mitropolitul Moldovei, al Bucovinei, Mitropoliții Transilvaniei, Arhiepiscopul Basarabiei și toți Episcopii, vor da negreșit ordine pentru ca în toate plaiurile, în toate satele și orașele să se cânte tedeumuri în biserici unde tot românul să poată asista *lăsându-și chiar mortul pe masă.*

Dar cine oare ar putea opri biserica, pe preotul bisericii române să celebreze el de-adreptul fără a mai aștepta înalte pomeni, memoria Sfântului părinte al patriei și adevărat părinte al bisericii ortodoxe, care el singur a înălțat peste 52 de biserici falnice monumente atestând pietatea și gloria românilor, el care și-a dat o viață întregă pentru biserică și țară, el care a murit apărându-le, el al cărui nume ar trebui să nu lipsească în veacul veacurilor din gura preotului, la pomenire când slujește sfânta lefurgie?

Ștefan Cel Mare este și va rămânea idealul care din trecutul îndepărtat a aruncat și aruncă razele splendoarei sale în viitorul și mai îndepărtat, îndemnând a pași pe urmele sale.

Unde sunteți mari poeți: *Eliade Rădulescu* și *Bolintineanu* și voi

genialilor și nemuritorilor *Eminescu și Alexandri* ca să concepeți imnuri și cântări de preaslăvire pentru aceasta mare sărbătoare la care au să se închine toți Românii, afară de Jidani dușmanii omeniei, streini de legea și nația română, cât și de jidoviți cărora *Mihail Eminescu* care s'a ridicat peste nivelul înălțimilor comune și care în explozia ce a făcut, a aruncat lavă și stânci uriașe de-a uimit lumea cu drept le spune:

„Cine au îndrăgit streinii
„Mânca-iar inima câinii,
„Mânca-iar casa pustia
„Și neamul nemernicia“.

Voi nu mai sunteți și alții n'au mai eșit. Cinste se cuvine cercului studentesc „*Arborosa*“ dela Universitatea din Cernăuți pentru inițiativa ce a luat și toată studențimea universitară creștină română din cuprinsul României, conducătoarea de mâne a destinelor acestei țări să fie la Putna. Acolo ingenuncheată la mormântul lui Ștefan cel Mare și sfânt se cânte:

Mărire se cuvine Ție
Tu, cel mai mare Domnitor,
Ce-ai fost să scrii în cartea vremii
Să fim pe lume un popor.

Mina Savel
Bacău.

Ideea națională ca principiu cultural

Conceptul „*cultură*“, este o categorie psihologică.

Cultura se plămădește în forul intern al individului. Caci, cultura considerată ca o categorie abstractă, este numai un derivat al funcțiunilor psihologice, privite fie ca manifestare individuală, fie în cadrul colectivității.

Cultura este un produs, rezultat din funcționalitatea sufletească a subiectului. Și, în primul rând este un produs al conștiinței creatoare.

Pe *omul cult* îl putem defini astfel: *se numește cult acel individ, care în alcătuirea sa sufletească are elementele, ce-i dau posibilitatea de a recepta categoriile culturale, unită cu posibilitatea de a le fructifica în mod creator.*

Cultura poate fi reprezentată de doi factori: *individul și poporul.*

Cultura individuală este: *subiectivă*; a poporului este: *obiectivă*. Cultura individuală este: *limitată*;

pe când a poporului este: *nelimitată*. Cultura individuală este: *creatoare*; a poporului este: *constructivă*. Cultura individuală depinde de: *temperament, condițiuni sociale și materiale*; pe când cultura poporului este strâns legată de: *rasă, condițiuni geografice etc.* Cultura individuală este un produs: *mijlocit*; a poporului unul: *nemijlocit*. Cultura individuală este rezultatul unei: *unități*; a poporului produsul unei: *sinteze*.

Un popor cult este: *un popor constructiv*. Și în acest cadru intră, popoarele cari *evoluează*.

Cultura unui popor este: *națională*.

Cultura națională este produsul nemijlocit al sufletului poporan. Psihologia distinctivă a unui popor, se oglindește în cultura sa. Astfel, poezia poporană — o lature a culturi naționale — este sinteza viziunii estetice a unui neam.

Cultura mondială constă din înmănunchierea culturilor naționale.

De aceea, prioritatea o are: *cultura națională*.

In mers evolutiv, în cadrele culturale mondiale, ideea națională a dăinuit de timpuriu. Această „idee“ trăia *instinctiv* în sufletul poporan și își găsea exprimarea în poezia, ce țâșnia din psihologia poporului.

Căci trebuie notat: *că ideea națională, în cadrele culturale mondiale, a fost exprimată întâi în beletristică și abia mai târziu, a trecut în doctrină — în câmpul teoriei pure.*

Pe câmpul beletristicii, ideea națională, se evidențiază în istoria antică la Greci și Romani. Căci operele de artă: *Iliada* și *Eneida*, nu înseamnă numai afirmarea principiului estetic, ce întrupează, ci și evidențierea energiei de rasă a celor două popoare, ce și-au disputat regalitatea dealungul întregii istorii vechi. Iar Tacit a schițat societatea coruptă a lui Tiberiu și Nerone, tocmai pentru a stabili grandoarea poporului roman, în vremurile sale de expansiune în Europa și Africa.

În timpul evului mediu, ideea națională ca principiu cultural, marchează un regres. Căci scolastica a împiedecat dezvoltarea estetică și teoretică a acestei „idei“, prin metoda rigidă ce preconiza.

Abia dela Petrarca încolo, începe epoca de renaștere.

Renașterea, a dat un real imbold pentru trezirea la conștiința de naționalitate. Astfel, *Machiavelli*, cu teoria lui adesea ori greșit interpretată, a întărit la întărirea naționalității italiene.

Pe pragul istoriei moderne, ideea națională, subsistă în întreaga mișcare cărturărească, odată ce această „idee“ devine o funcție psihologică: *conștientă*.

Spre exemplu: școala romantică — inaugurată în Germania prin *pleiada* din „*Sturm und Drang Periode*“ și trecută în mod fericit în Franța — a realizat în mod ideal ideea națională ca principiu cultural. Inspirându-se din *lieder*le poporane medievale, a adus pe primul plan: *poporul*, al cărui geniu — la aprofundat și exprimat. Mișcarea romantică a rupt tradiția și a demonstrat prioritatea maselor.

În cadrele culturale mondiale, ideea națională a fost un motiv continuu de *activare și realizare*.

Și pentru acest motiv, afirmăm primatul ideii naționale, în ce pri-

vește alcătuirea culturii, din conceptul acestei „idei“.

In cadrele culturii românești, ideea națională, a luat parte integrantă, la zămislirea acestei culturi. Și primul moment de afirmare al ideii naționale, ca principiu cultural, îl marchează cronicarii dintre cari prioritatea o are: *Miron Costin*. Acest om de geniu, în avântul său cărturăresc, a fost cel dintâiu, care a afirmat: *omogeneitatea psihologică a românilor din Dacia, unitatea lor din punct de vedere etnic și idealurile comune ce-i aduna într'un tot.*

Paralel cu cronicarii și la îndemnul avântului românesc al acestora, un moment mare de afirmare a ideii naționale ca principiu cultural a fost: *traducerea Bibliei în românește, la mitropolia din București, sub rodnică ocărmuire a lui Șerban Cantacuzino*. Căci, această tipăritură a afirmat în Muntenia tăria limbii române, în momentul când grecismul tindea, să ia vestimânt politic, alături de cel bisericesc, cum a avut până la 1716.

Principiul cultural al ideii naționale, cade în desuetudine, dealungul întregii epoci fanariote.

Însă, în timpul când în Principate condițiile istorice erau neprielnice, acest principiu se trezește la viață în Ardeal, prin mișcarea latinistă, pela 1760.

La 1822, principiul cultural al ideii naționale, ia parte la alcătuirea constituției „*Carvunilor*“. Căci, deși *reacționară* ca fond constituțional, această lucrare înseamnă o reacțiune față de streinismul domniilor fanariste.

Mai târziu, la 1848, *Simeon Bărnuțiu* în catedrala dela Blaj, atacă problema românismului din Ardeal,

în cunoscutul său discurs, care a însemnat un întreg plan de apărarea liniei românești, din fosta monarhie habsburgică.

În a doua jumătate a veacului al XIX-lea, mișcarea noastră cărturărească se inspiră din principiul ideii naționale. Și acest fapt îl pregătise în mare parte „*bonjuriști*“ dela 1848: *Alexandri, Cogălniceanu, Gr. Alexandrescu, Alecu Russo, N. Bălcescu etc.* Căci chiar: „*junimiștii*“ cu tot germanismul doctrinei lor estetice, în frunte cu Titu. Maiorescu au apreciat înălțimea frumosului poporan, care afirmă atât de puternic principiul cultural al ideii naționale.

Acest principiu în a doua jumătate a veacului al XIX-lea a trecut sub condeul a doi oameni geniali: *Eminescu și V. Conta*.

Eminescu era un vizionar al stărilor îndepărtate; Conta un înțelegător al realităților imediate.

Conta lupta contra jidovilor; Eminescu ura, tot ce e strein. Eminescu lupta contra „*streinismului*“, cu acea impetuozitate, ce putea, să isvorască din sufletul său liric.

În secolul al XX-lea, ideea națională ca principiu cultural dăirnește în tot scrisul românesc.

Însă, acel care luptă contra pericolului jidovesc este marele profesor dela Iași: *A. C. Cuza*.

A. C. Cuza a afirmat în lucrările sale pericolul jidovesc din punct de vedere: etnic, cultural, literar, social și economic.

Iar astăzi mișcarea L.A.N.C. teoretizează necurmat principiul cultural al ideii naționale, cu scopul ca să-l facă accesibil și marilor pături rurale din pitoreștile noastre sate.

Marin Dragnea.

Imperativul generației tinere

Rolul tinereții — mai ales a celuiia ce s'a adăpat din lumina școlilor mai înalte — a fost dintre cele mai capitale începând cu secolul al XIX-lea. Aceasta s'a produs numai grație faptului că, aproape în toate momentele istorice ale poporului nostru, tinereții s'a putut ridica deasupra frământărilor politice a partidelor — de multe ori justificate — în orice caz de o importanță mai mult momentană sau locală — și a putut să vadă cu ochii sufletului adevărata cale care putea duce la conservarea și consolidarea neamului.

Toți marii bărbați de stat cari au prezidat la înfăptuirea acestor isto-

rice evenimente, în tinerețe și-au făurit crezul lor, sau au știut să asculte sbuciumul tinereții.

Peste „*ceilați*“, preținși mari bărbați de stat, istoria trece, precum dealtfel și evenimentele au trecut, fără să țină în seamă neputințioasele lor piedici, căci imperatiile sfinte ale unui neam trebuie să se producă chiar contra voinței unor potenți împăienjeniți.

Să analizăm în linii sumere ultimul eveniment istoric al românilor: unirea. Conducătorii sufletești — cei adevărați — din mica Românie precum și cei din ținuturile subjugate, încă din copilăria lor, au avut un

singur crez — care era imperativul neamului — unirea tuturor românilor.

Și-au făcut datoria. Au știut să lumineze, dar mai ales au știut să facă ca poporul să simtă că peste nevoile lui de toate zilele și chiar deasupra vieții lor individuale stă viața națiunii întregi.

Astfel s'a înfăptuit întâiu unirea sufletească după care a urmat și cea politică.

Aceasta unire trebuie consolidată. Trebuie armonizate interesele și aspectele tuturor provinciilor cu interesele generale ale țării. Numai astfel întreaga ideologie a unirii este înfăptuită.

Astfel au conceput-o cei ce au produs prima ei parte. Este inadmisibil ca să credem că alta este preocuparea lor capitală. Aceasta este porunca generației lor.

Iarăși numai puțin adevărat este că această unire întârzie din cauză că provinciile alipite și mai ales Ardealul, nu și-au putut impune la conducerea țării elementele cari se bucurau de mai multă popularitate și încredere.

Nu facem procesul vinovaților. Ei se află în ambele tabere. Poate că în procedee unii au fost venali iar alții prea iluzioniști. Ceeace însă nu le putem tăgădui este dorința tuturor ca această unire complectă să se producă.

Da, aceasta este datoria generației mature de astăzi și ea care a știut să aducă pe altarul patriei cea mai imensă jertfă de sânge, ne dă toate garanțiile că va ști să-și îndeplinească întreaga misiune istorică. Natural vor mai fi lupte și certuri — de pigmei — dar din toate acestea nu venilatarea poate triumfa, precum nici iluzioniștii nu vor putea îndeplini tot ceea ce ei cred. Se va impune în mod cu totul natural calea ce va duce la liman.

Da, ei vor ști să facă în așa fel, ca și ținuturile alipite să ia parte efectivă la conducerea întregii țări.

Unirea deplină ei o vor face căci, deasupra intereselor de partide, crezul tineretului lor le impune aceasta. Tinerimea de astăzi a pătruns acest fenomen.

Ea plecând dela premiza că unirea deplină e datoria generației mature și având toată încrederea că această generație va ști s'o înfăptuiască s'a putut ridica deasupra evenimentelor momentului și a văzut — cu ochii sufletului — că țara lor, pentru care s'au sacrificat cei mai buni fii ai neamului, se află în mar-

gină de prăpastie. Robită economică, subminată în siguranța ei politică, amenințată cu o pervertire satanică a moralității și culturii ei, palmuită în ce are ea mai sfânt, astfel vede tinerimea iubita lor patrie.

Și-a făcut un crez din salvarea ei. Acest crez „România a Românilor“ a devenit imperativul generației ei. În fața prăpăstiei, în care dușmanii — în special Jidanii — vor să arunce neamul nostru, tinerimea depe întreaga suprafață a țării, ca unul singur spontan, a luat poziția de apărare.

Tinerimea a dat alarma. S'a verificat că micile animozități provinciale, mai mult de natură administrativă, nu sunt și bariere sufletești.

Adevărații bărbați de stat ai frământărilor prezentului și ai înfăptuirilor viitoare, din toate colțurile, țării, unii chiar ca premergători, cari încă din tinerețea lor și-au făurit acest crez, alții cari au știut să asculte sbuciumul tineretului și-au dat mâna frățește și împreună cu tinerimea au jurat pe sfânta cruce că vor lupta pentru: Hristos, Rege și Națiune.

Țara întreagă, cei luminați și cu sufletele curate sunt alături de ei.

Așadar cazul și imperativul tinerimei a devenit imperativul neamului.

Ca niște fanatici avem datoria de a propăvădui crezul nostru. El este singura politică națională a generației noastre. Trebuie să luminăm poporul întocmai precum modeștii noștrii conducători sufletești și dascăli, încă cu decenii înainte au luminat generațiile din cari făceau parte despre unirea neamului.

Tot aceasta este și datoria noastră. Precum ei nu s'au gândit la modul și timpul când se va înfăptui unirea și nu au dezarmat zeci de ani, tot astfel și noi nu trebuie să ne punem întrebarea când vom face România a românilor — pe care cu cât vom lucra mai efectiv, cu atât o vom face mai curând, o condiție de altfel esențială pentru a nu fi complect îngenuchiați.

Tot astfel nu trebuie — noi tineretul — să ne împăștiem energia în căutarea diferitelor procedee prin care partidele existente ar putea rezolvi această problemă. Ele au problemele trecutului, ele au procese în restanță.

Nu trebuie să ne pierdem în labirintul lor. Nu trebuie să umblăm cu reticențe, trebuie să fim sinceri și în acelaș pas cu sufletul nostru.

Trebuie să fim cu toții una, cu toții la un loc, în casa nouă și curată a sbuciumărilor noastre în casa ce adă-

postește și reprezintă quintesența crezului nostru.

În jurul ei cu toții să facem zid până la complecta izbândă sau până la moarte.

Da, alături de L. A. N. C. este sufletul generației noastre.

Că mulți dintre tineri se află în diferite partide ne doare, dar nu ne surprinde și nici nu micșorează prin aceasta idealismul nostru. Ei sunt oile rătăcite. Puțini din ei au putut avea o cultură atât de subredă încât să se fi înrolat din convingere. Cei mulți s'au aciniat — din cauza slăbiciunilor morale și lipsei de personalitate — din nepotism — pentru a putea satisface nebuneștile poftă de civilizați inculți.

O astfel de tinerime nu ne trebuie, nu are ce căuta lângă noi, căci sufletește nu face parte din generația noastră.

Un aspect cu totul excepțional prezintă însă tinerimea ardeleană care este grupată în partidul Național. În adevăr Ardealul nu a avut și am putea spune — după desfășurarea ultimelor evenimente — nu are nici azi pe reprezentanții săi firești la conducerea trebilor statului.

Ardealul este nedreptățit și astfel se întârzie consolidarea unirii.

Cine poartă vina, nu vom analiza, căci este un proces ce aparține generației mature grupată în diferitele partide.

Dar această tinerime ardeleană, s'a oprit și ea la acest proces oarecum al trecutului și astfel nu a putut să vadă imperativul generației sale.

Că am pierdut-o pe ea — care în fond a înțeles să facă tot o politică sinceră și morală — ne doare mai mult.

Convinge-te tinerime ardeleană grupată în jurul partidului Național de adevărata ta chemare, aibi toată încrederea că părinții tăi vor fi și singuri în stare să desăvârșească unirea — să dea Ardealului adevăratul rol pe care trebuie să-l joace în destinele întregii țări — și vino alături de noi, în casa noastră, a tuturor tinerilor cinstiți și conștienți.

Ne adresăm tuturor tinerilor curați la suflet: acelora cari au luat-o deja pe drumuri greșite dar cari nu sunt complect pierduți și ar putea să se scuture de hidoasele tentacule ale hidrei amonale; acelora cari stau încă în indiferență sau într'o platonice rezervă și mai ales vouă, tineret din partidul Național — nu pentru a slăbi acest partid, ci pentru că voi meritați de a veni alături de noi, fără a mai trece prin Purgatoriu, cu

fruntea senină — și vă spunem: nu uitați că nu sunteți pe drumul pe care Providența l-a hărăzit generației noastre.

Veniți cu noi și împreună vom duce în toate cătunele lumina cea

nouă, — imperativul generației noastre al neamului — România a românilor.

Barbu Ion,
stud. med.

Constatări îngrijorătoare

De multe ori, obosiți de munca zilei și preocupați de griji, citind ziarele, trecem cu ușurință asupra unor fapte care ni se par ca un amănunt neînsemnat. Ochiul, obișnuit după senzații, caută titlurile articolelor imprimate cu caractere mari și lasă aproape neobservate știrile mai mărunte, referitoare la înșiruirea alfabetică a unor nume ce reprezintă o serie de licențiați în drept dela Universitatea din București și Iași.

Cetind recentul tablou al licențiatilor în drept din sesiunea trecută, publicat în ziarul „Universul” din luna Decembrie 1925, în fața numărului covârșitor de licențiați evrei, mi-am pus întrebarea pe care orice român cu simțiminte naționale, este firesc să și-o pună:

— „Unde ne sunt românii?”

— „Unde vom ajunge pe cale politico-socială cu un procent de intelectuali români inferior procentului de intelectuali evrei pe care-l dă cea mai înaltă instituție de cultură universitară?”

— „Căror cauze se atribue această stare de lucruri, care numai de bun augur nu poate fi pentru progresul politic, social și economic al României-Mari?”

Românii noștri sunt pretutindeni în cuprinsul țării formând baza elementului etnic național.

Ca ocupațiune principală au agricultura și creșterea vitelor.

Îi vedem pe lanurile mănoase brăzdând cu plugul aluatul pământului plămădit cu sângele strămoșilor noștri care a curs din belșug în decursul luptelor ce timp de secole le-au purtat cu barbarii și dușmanii cotropitori, pe cari dorul bogăției i-atrăgea spre poalele Carpaților și șesurile mănoase al Dunării și Nistrului.

Îi vedem pe culmile dealurilor și văile munților ocupându-se cu păstoritul. Aci, sub umbra stejarilor și brazilor seculari, în timpuri de bejenie, s'adunau bătrâni cu plete albe și prin cuvântul lor, inspirau și infiltrau celor tineri dragostea de țară, spiritul de jertfă pentru apărarea ei, respectul credinței și limbei strămoșești.

Îi vedem la orașe ocupând diferite funcțiuni administrative, exercitând profesiunile libere ca medici, avocați, ingineri, ocupându-se cu comerțul și numai o mică parte cu industria.

Orășenii duc o luptă aprigă în ceiace privește comerțul și industria, căci tendințelor de progres ale comercianților și industriașilor români li se opune o concurență acerbă susținută de marea finanță evreiască.

Dacă la sate evreii n'au putut pătrunde ca proprietari rurali grație restricțiunilor legii, care nu le îngăduia acest drept, ei au reușit totuși să otrăvească sănătatea țaranului român prin „plaga alcoolismului” încurajată și susținută de poporul lui Israel prin camăta cea mai ve-roasă.

Evreii dându-și seama că la țară nu pot face decât numai o spoliațiune a muncii țaranului român prin contractele de muncă agricolă ce le încheiau cu ei ca arendași de moșii și-au aruncat privirile asupra orașelor cu tendința de a forma aci pătura conducătoare politică socială.

Pentru atingerea acestui scop, evreii au căutat pe toate căile să lucreze a scimba forma de guvernământ actuală a țării și a introduce în România „Internaționala 3-a dela Moscova visul roșu”, care a sguđuit din temelii imperiul moscovit prăbușindu-l în haosul utopiilor de guvernare ale Jehovilor roșii: Lenin, Troțki și Compania.

Dovada acestor tentative a scos în evidență ateatatul criminal dela Senat al cărui autor Max Goldstein este expoziantul cel mai autentic al rasei jidovești.

Justiția, în cercetările sale, a descoperit printre organizatorii și complotiștii diferitelor atentate comise contra singuranței statutului, a căilor ferate din Basarabia cum și în organizațiile iredentiste din Transilvania și Banat, mâna criminală a unei mulțimi de evrei comuniști.

Pe lângă uneltirile din lăuntră, în afară de granițele țării evreii duc contra României o vie propagandă susținută de presa comunistă streină și de „Liga drepturilor omului” din Paris.

Ziarul „Universul” din 28 Ianuarie a. crt. citează fapte concrete de înșinuări calomnioase adresate românilor de către studenții evrei la o întrunire comunistă organizată la Paris de către „Liga drepturilor omului”.

Odată vălu rupt, numai cine nu vrea și nu simte românește nu poate să vadă machinațiunile întrebuintate de evrei pentru a învinge puterea vitală a națiunii române și a folosi această înfrângere în detrimentul românilor.

Iată rezultatul la care am ajuns pe cale politico-socială.

Cauzele cari au provocat această situație și unde vom ajunge în viitor au fost expuse foarte clar de către dl. profesor universitar A. C. Cuza în patriotica sa „Chemare către toți Românii” lansată la 18 Septembrie 1925 cu ocaziunea constituirei „Ligei Apărării Naționale Creștine”.

Numai strâns uniți în jurul stindardului „Ligei Apărării Naționale Creștine”, am credință că victoria va fi de partea noastră dat, fiind puterea de vitalitate a poporului român.

Dovada cea mai concretă a deșteptării conștiinței naționale a fost rezultatul luptei electorale, dusă cu ocaziunea alegerilor de deputați dela 25 Maiu a. crt. cu care ocazie „Liga Apărării Naționale Creștine” a trimis în Parlamentul Țării 10 deputați.

Acest succes al „L. A. N. C.” să fie farul luminos pe întinsul ocean politic al României-Mari. împrejurăcărui să se adune toata energiile dornice de muncă și progres în cadrul principiilor cuprinse în programul „Ligei Apărării Naționale Creștine”.

București, 16 Iunie 1926.

Ștefan Căplescu

Propaganda Ligei A. N. C. în timpul verei 1926

Printr'o circulară publicată în Revistă și prin toate organele de publicitate ale Ligei „Voința Poporului, Libertatea etc.” să se facă un apel cu următorul cuprins:

1. Tofi acei studenți și cărturari, care își petrec vara la țară în contact cu poporul să câștige pentru mișcarea „Ligei” pe cărturarii și pe oamenii cu greutate morală din sate și orașele, care să fie pedestalul organizațiilor. Paralel cu această achiziție să se facă propagandă descoperivd Românilor primejdia jidănească și pericolul ce ne așteaptă în

Răufăcătorii și demoralizații

viitorul cel mai apropiat, dacă vom sta în nelucrare. a) Se va ceti Protocolele I. Sionului ilustrând cele scrise cu exemple din timpurile de față. b) Abonamente la Înfrățirea Românească, la Libertatea, la Apărarea Națională și la celelalte organe de publicitate ale Ligei. Pentru reușita propagandei să se folosească toate Duminicile, toate Sărbătorile, toate balurile, Sfințirile de Biserici, Chramurile, Serbările comemorative, adunările Astei, nunțile, excursiunile și ori ce fel de întruniri, semănând cuvântul adevărului: eliberarea României de sub jugul jidănesc, scoțând pe jidani afară din țară.

Despre toate cele făcute, să raporteze scurt și precis arătând datul, locul, persoanele pe care se poate conta și faptele săvârșite.

2. *Sfințirile de steaguri.* Acolo unde s'au înscris membrii la Ligă, s'au organizat comitete locale, s'au făcut steaguri să se comunice Regionalei Cluj toate acestea și să se ceară termin pentru actul sfințirii. La sfințire vor merge delegații Regionalei, iar localnicii, care aranjează sfințirea să vestească în tot jurul actul sfințirii, așa că la astfel de serbări să asiste cel puțin o plasă întregă. Deplasările fiind costisitoare să se aranjeze serbările așa fel ca la o astfel de ocazie să se sfințească dacă e posibil mai multe steaguri. Darea de termene pentru astfel de festivități să nu se facă prea pripit, fără ca serbarea să fie bine cunoscută în cercuri cât mai largi și să aibă efectul cel mai bun.

3. Dela biroul Ligei să se ia contact pe cale de corespondență și pe calea Revistei, cu toate acele persoane, care au arătat rezultate pipăibile în alegerile trecute, pentru întreținerea elanului de propagandă și împintinare la o activitate mai intensivă.

4. Lansarea unui chestionar referitor la cine înțelege pericolul jidănesc să se înscrie în Ligă și să comunice cum s'ar putea lucra mai cu efect la luminarea poporului și la înregimentarea lui în Ligă? Care sunt persoanele convinse de dreptatea cauzei Ligei, și care sunt gata să se angajeze la propaganda mișcărei Ligiste — etc.

Pregătirea unui congres la toamnă, la care să participe toate județele ardeleni în care să se ia măsuri temeinice pentru o organizare solidă și disciplinată.

Ștefan Penes,
expert contabil.

Precum buruiana neplivită, înmulțindu-se pe zi ce trece, dacă nu se iau măsuri de stăpînire, răpește farmecul grădiniței cu flori; la fel răufăcătorii și demoralizații societății și în deosebi răufăcătorii țărișoarei noastre de azi, a cărei temelii s'au pus cu sacrificii supra omenești, spulbură renumele, ce ar trebui să străbată cu strălucire întregul univers.

Precum cârdurile de cocori, în zilele frumoase de primăvară, întunecă adesea — ținuturi întregi, oprind bătaia soarelui în drum, făcând, să cuprindă ținutul pe unde trec, jalnicul semi-întuneric; la fel nenorociții demoralizați și răufăcători, fac să se întunece sufletele blânde, înbrăcând în adevărată jale pe cei căzuți pradă ghiarelor lor.

Se iau oare măsurile convenite pentru stăpînirea acestor lighioane păcătoase, mârșave?...

Își fac oare cei în drept datoria pentru înfruntarea înmulțirii lor înșăimântătoare?...

Da, sigur că da!... Oamenii sunt răi!... Nu vor să înțeleagă, nu vor să audă!... Sunt răi și stăpâniți de duhul spurcat!... Vor zice unii, ca spre apărare.

Nu e așa!...

Copilul căruia părinții i-au dat o creștere bună, învățătorul i-a deschis ochii, adăpându-l la adevăratul izvor culturalo-moral; preotul i-a însuflat credința adevărată: teama de Dumnezeu atotputernic; doctorul i-a dat sfaturi igienice prin câteva cuvinte blânde, dulci, — este exclus să fie prins în mreaja descreșterii și demoralizații.

Toți intelectualii în a căror simțământ mai există un pic de conștiință și iubire de aproape, sunt datori a propaga cât mai intens ideile sănătoase a creștinismului, care este singurul factor, ce ne poate salva viața atât de zdruncinată.

Creștinismul este singurul factor, ce sub aripile lui ocrotitoare ne călăuzește spre bine, spre fericirea pământescă și cerească.

Deci, ca să putem spune cu drept cuvânt, că intelectualii noștri, își cunosc menirea în stat și societate, să caute a munci cât mai mult, pentru binele omenirii, pentru fericirea și prosperitatea neamului și a țării, ținând conferințe cu subiecte de ordin moral, cultural, economic, financiar și social, atât la sate cât și la orașe.

Astfel procedând vom vedea, că în scurt timp, numărul acestor stri-

cați ai societății descrește și în locul lor răsar mlădițele frumoase și sănătoase cu dragoste de neam. lege și credință; în locul lor răsar aprigii dușmani ai urei, intrigei, calomniei, minciunei, alcoolizmului, prostituției, etc., și într-o bună zi vom prima toate celelalte popoare.

Cu cât va fi mai bine atunci, când fără nici o teamă poți transporta asupra-ți sume de bani ori cât de însemnate fără a-ți fi periclitată viața, câtuși de puțin.

Cu cât va fi mai bine atunci, când fără nici o grijă poți să-ți lași ușa casei deschisă (descuiată), ne-fiindu-ți teamă că cineva va intra să-ți răpească agoniseala prin sudoarea feței, a unui șirag de ani...

Fica-ți va putea merge la horă negardată, căci crezul moralei este adânc săpat în conștiința tuturor.

Ura, intriga, calomnia, minciuna, vor fi zdrențe murdare uzate și lepădate de toată lumea.

Atunci nu o să se mai întâmple cazuri, ca cel recent, când un cetățean sas din Mediaș, trecând printr-o pădure în drumu-i ce ducea spre casă, i-a eșit înainte o domnișoară elegant îmbrăcată, rugându-l s'o ia în căruță, că este foarte obosită de drumul lung ce bătăturise. Omul, o primi bucuros și nici nu-i trecu prin gând, că are de a face cu vreun rău făcător. Nu mult după aceea banditul îl atacase din spate, prinzându-l de grumaz să-l zugrume, și să-i fure suma de 150.000 lei ce avea asupra sa.

Dumnezeu pedepsi cu moarte năpraznică pe nenorocitul atentator la viața și avutul omului cinstit și cu credință întrânsul.

În momentul când se simți în pericol bietul om, lăsă din mână deplanele și cu o mișcare bruscă, îl înhătă pe rău făcător, pe cel ce își urâse viața, de grumaz și cu atâta forță îl strânse, că își dădu duhul în mâinele lui, apoi acoperindu-l cu un țol în căruță, îl transportă de-a dreptul la Poliția din Mediași.

În drum se mai întâlni cu doi jandarmi bine înarmați, care l'au întrebat de s'a întâlnit, sau nu cu o Domnișoară, dar căroa nu a îndrăznit a le mărturisii nimic, de teamă să nu aibă a face cu complici ai banditului răpus. Jandarmii erau însă de fapt în urmărirea banditului travestit.

Cadavrul fu predat poliției Mediași. Asupra lui s'a găsit suma de 100.000 lei. Bravul cetățean a pri-

mit drept recompensă 1000 lei și credem că v'a mai primi încă și din partea celor căzuți victimă și despăgubiți mulțumită laudabilei fapte a lui.

Cazurile de imoralitate ca: atențatul la pudoarea fecioarelor, homosexualitatea, mituirea, fructustarea etc., ce zilnic sunt semnalate de cotidiene, încă vor descrește, dacă vom lupta cu îndârjire împotriva elementului parazită, ce propagă și alimentează

acestea, tragând reale foloase și subminându-ne totodată unitatea națională, cu scopul de a ne subjugă cu timpul, nu numai economicște ci și politicște.

De aceia zic, ba vă implor: iubii confrăți creștini, ce sunteți încă stăpâni pe conștiința voastră, împărtașiți-vă bunătățile sufletești și celor săraci... și răsplata voastră mare va fi în ceruri!...

Nicu Boeriu.

CRONICA ARTISTICĂ

Arhitectura de lemn

În deobște să susține, că arhitectura de lemn ar fi premergătoare arhitecturii de piatră. Chiar și în culturile vechi și înalte să presupune, că arhitectura de piatră s'a dezvoltat din arhitectura de lemn. De pildă arhitectura templelor eline, construcția lor, ordinea coloanelor, capetele coloanelor, felul de a așeza bărnele sau arhitravele orizontale, forma acoperișului, strașina sau timpana, cu un cuvânt, stilul templelor eline, ne face a presupune, că coloanele de marmoră monolite, cioplite dintr'una bucată, sau coloanele de marmoră clădite din tobe cioplite cilindrice și așezate în strate, odinioară au fost de lemn, asemenea friza metopelor și triglyphele. Sototind acestea; presupunerea unei arhitecturi premergătoare de lemn nu pare a fi neîntemeiată. Chiar dacă s'ar combate această presupunere a unei arhitecturi premergătoare de lemn, totuși e posibil încă modul, că, pe lângă clădirile monumentale a templelor, palatelor și cetăților de piatră a existat o arhitectură particulară de lemn rustică și poporală în provincie și la sate.

Luând în considerare aceasta socoteală logică a cugetării, nu ne va mira de loc abundența arhitecturii de lemn, la noi și în culturile altor popoare.

Asemenea nu e de crezut, că muncitorimea, care a clădit în Egipt la malurile lui Nil grandioasele și imensele temple din Karnak și Luksor și mormintele faraonilor de blocuri de piatră, piramidele din Memphis, cele mai vechi clădiri omenești din anii 3000 a. Chr. sau piramidele din Gizeh aproape de Cairo, lățimea 233 m, înălțimea 145 m, să se fi bucurată de încăperi și locuințe de acelaș material, dacă și în dimensiuni mai mici.

Asemenea nu e de crezut, că în uriașele și străvechile clădiri assyrobabilonice, executate din cărămidă arsă la soare, cum le găsim în Ba-

bilon, Ninive și Chorsabad, să fi găsit adăpost și poporul împreună cu curtea regală. Poate în timp de primăjdie. În timpuri normale însă starea lucrurilor de sigur a fost așa fel, că în centru locuiau conducătorii țării, în provincie însă poporul în locuințe de lemn.

E și firesc, că într'un stat ideal organizația socială să fie astfel alcătuită. Căci un popor dacă a trecut prin faza de evoluție de nomad și prin cultura de păstor, dacă a părăsit stepa și cortul, se stabilește, își găsește lăcașe stabile, începe să clădească, case, sate, orașe, cetăți, palate, ziduri. Cultura-i proprie prin de rădăcini: Frontiera se întărește. Se naște statul constituțional, ideea monarhică consolidează imperiul. Poporul agricultor însă, baza statului, rămâne acelaș în morăvuri, în porțuri, în economia casnică, în meseria și în artă.

Deaceia zic, un popor conștiu și sănătos își alcătuește însuși arhitectura locuinței și arhitectura bisericească, fie numai de lemn, dar prețioasă, fiindcă manifestează idei arhitectonice proprii și naționale. Cultura orășenească însă împrumută formele arhitectonice rurale, le transformă în material mai solid ca lemnul, în cărămidă sau piatră. Rar se întâmplă, că un popor conștiu împrumută forme arhitectonice din arhitectura mondială.

Oswald Spengler, în vestita lui scriere,¹⁾ zice: „a fost o eroare, a ține clădirea locuinței de o parte integrală a arhitecturii. Aceasta formă s'a născut din obișnuirea întunecată a ființei nu pentru ochiul, care caută forme în lumină, și nici un arhitect nu s'a gândit vr-odată la aceea, a distribui spațiul locuinței țărănești ca acel a unei biserici“.

Spengler zice un neadevăr. Re-spung această presupunere cu toată

¹⁾ Oswald Spengler, *Pierirea apusului*, vol. II, p. 142, Munich 1922.

energia. Cine cunoaște istoria arhitecturii mai de aproape, știe ce servicii mari și neprețuite a adus și aduce arhitectura poporală arhitecturii orășenești.

În ce privește gena locuinței, sau casei, e de observat, că forma drept unghiulară sau obloană cu trei încăperi, una spre stradă, alta spre dos, iar în mijloc tinda, își are originea în micena în Grecia, de unde a fost adoptată de întreaga Europa. Construcția de lemn constă din bărne cioplite așezate în strate și închiegate cruciș la căpătâiu. Feresti la toate patru laturi a obiectului, prin cari se revarsă lumina în interior. Pe părțile obiectului să așeze grinzile, schela, cheresteaua și învelitoarea de prăștilă sau șindilă.

În curte, îngrădită de ogradă, se află dependențele gospodăriei, șopru grajdul, cocina, fântâna, în dosul casei, grădina.

Aceasta e forma originală micenică de casă, veche de mai bine de 2 mii de ani. O regăsim în părțile românești exclusiv în ținuturi muntoase. În Europa așezată, în Tirolia și Helveția, casa țărănească e clădită în două caturi, acoperișul, în contra viforului, e îngreunat cu bolovani. Al doilea cat e înconjurat de un pridvor cu stâlpi intercalați.

Casa română de lemn asemenea cunoaște prispa sau pridvorul cu stâlpi ciopliți și intercalați.

Prispa sau pridvorul earăș derivă din arhitectura elină, care, spre a da templelor o dispoziția organică, spre a distribui împingerea și greutatea a construcției în mod armonic și proporțional, intercalase ordinea coloanelor în jurul templelor, peristilul antic, paralisând astfel orizontalisul arhitavelor prin verticalele coloanelor, într'un mod plăcut și practic, dând totodată obiectului clădit un aspect adânc și spațios față de libertatea atmosferică ce-l înconjoară.

În comunele așezate în câmp; dar și în orașe, casa română e executată de material mai solid și rezistent ca lemnul. Deosebim casa cu părți împlețiți de nuele, tenchnuiți și vâruți, și casa de cărămidă sau piatră. Chiar în evul-mediu era datina de a construi la orașe schela de bărne de lemn, ear în golul obținut a așeza cărămidă sau pietri în strate. Prin urmare putem zice că și arhitectura de cărămidă sau piatră rezultă din arhitectura de lemn.

Cărămida și țigla sunt pentru noi materiale de construcție noi, numai

în parte introduse în arhitectura orașenească sau comună, așă fel, ca construcția de clădire e făcută de fier, ear umplutura de beton.

Reforma agrară a împărțit vre-o 1,200.000 de familii de țărani cu pământ cultivabil. E de dorit ca cei în drept să deschide arhitecturii românești la orașe și sate posibilități de activitate și dezvoltare. Problemele reclădirei și edificării comunelor noastre sunt prea importante, încât am putea trece peste ele cu iuțea unei înainte de amiază. Comune văzute de mine pe valea Murașului, le-am găsit din punct de vedere arhitectonic într'o stare foarte desolată. Pe de altă parte avem comune foarte multe cu caracter solid și curat românesc. De pildă comuna Săliște, jud. Sibiu oferă privitorului aspectul unui frumos orașel.

În ce privește evoluția casei micenice în epoca antică, e de observat, că aceasta formă de casă a servit totodată și de locuință elină, din care derivă casa romană și mai târziu palatul renașterii italiene în evul mediu, — și de forma templelor eline și a basilicilor romane, de unde, în apus, a fost adoptată forma basilicală, odinioară micenică, ca prototipul bisericii creștine. Forma basilicală s'a păstrat în arhitectura creștinească apuseană în epoca romană, gotică și a renașterii până astăzi. O regăsim și în arhitectura bisericească română de lemn.

Mai cu seamă în părțile muntoase găsim acestea bisericuțe, cari așezate în mijlocul cimitirului, înfrumusează ținuturile cu stilul lor particular, svelt și nostim în efectul lui.

Unele din bisericuțele acestea mai frumoase și cunoscute mie sunt cea din Sișești, jud. Satu-mare, și cea din Sebeș, jud. Făgăraș. Ambele nave acestor bisericuțe sunt dreptunghiulare, în partea de apus, la intrare, o turlă înaltă și sveltă, piramidală cu baza pătrată, în jurul acoperisului turlei încă patru turnulețe. Cea din Sebeș are sub acoperișul turlei, afară de 4 turnulețe, încă un cerdac.

Aici dovedește arhitectul român cum e în stare, contrar spuselor a lui Oswald Spengler, să distribue spațiul locuinței micenice ca acel a unei biserici. Firește, arhitectura bisericească de lemn în acest stil nu e rezultatul evoluției istorice a stilului gotic, introdus în Europa pe vremea cruciatelor din răsărit, ci a bisericilor catolice gotice aflătoare în Ardeal numai de o imitațiune poate fi vorba.

Însă nuca problemei, nava drept unghiulară sau oblongă a clădirilor bisericești ortodoxe, nava micenică, care formă există la noi executată și în piatră și în cărămidă, e rezultatul tradiționalismului antic, fie că arhitectul executiv n'a exercitat construcția boltituri de cupolă, fie că folosința formei micenice a fost: impusă de autorități.

Dela emanciparea arhitecturii creștine ortodoxe încoace, dela crearea arhitecturii bizantine, boltitura de cupolă a fost introdusă în lumea ortodoxă creștină pretutindeni.

Și aceasta formă, însă cu multe abateri, o regăsim în arhitectura

de lemn și anume în județul Maramurăș.

Arhitectura e astfel alcătuită, că de asupra navei e construită o cupolă de lemn cu baza poligonală.

În toba acestei cupole sunt așezate ferești, iar în vârful acoperișului ascuțit un lămpaș, cari dau intrare luminei. În obiecte mari sunt așezate încă patru cupole sau turnulețe mici în jurul naosului principal.

Ar fi o chestiă a școalelor pentru prelucrarea artistică a lemnului de a cultiva aceasta arhitectură specială de lemn.

Victor P. Barcianu.

România e în primejdie

„Universul“ Nr. 103 din 7 Maiu 1926 ne aduce vestea, că în Ardeal au fost arestați niște falsificatori — de origine „Izraeliți“. Acești oameni se îndeletniceau cu meseria lucrativă de falsificare a certificatelor de naționalitate română și a diplomelor școlare pentru coreligionarii lor. Afacerea era patronată de „Iehova“, care binecuvântează toate faptele „poporului ales“ — mai cu seamă *asemenea fapte*. Descoperirea siguranței din Ardeal pune în adevărata lumină primejdia grozavă, de care e amenințată România: invazie năprasnică a „leprelor galițiene“, care au dorința să înființeze aci în țară un nou „Eretz Israel“. Citind gazetele zilnic vom vedea la rubrici diverse tot felul de pungășii jidovești ca: falsificări, falimente, dezertări, excrocierii, etc. etc. Toate aceste manifestări... spirituale (!) ale neamului israelit se produc după o anumită regulă, care regulă e inspirată de „Protocoalele înțelepților Sionului“. Dar cea mai plăcută manifestăție... de solidaritate a rasei e încetățenirea prin orice mijloace a tuturor „circumcișilor“, ce năpădesc țărișoara noastră.

Așa că, dacă avem azi la 7 Români un jidan — deci procentul cel mare de pretutindeni — peste 2—3 ani o să fie o proporție de un jidan la un Român.

În timp ce țărani români înșelați de venetici părăsesc meleagurile stramoșești, locul lor e ocupat de „vipere veninoase“. Și încet, încet — pe neobservate vom deveni robi în propria noastră țară — și asta de dragul „umanității“ ori din respect față de „Liga Națiunilor“.

Oare pentru a deveni robi, am

sângerat noi dealungul secolilor trecuți?

Oare de dragul veneticiiilor ne-am apărât pământul strămoșesc din cele mai vechi timpuri?

Hotărât lucru că nu — *nu* categoric.

La 10 Decembrie 1922 când noi, studenții creștini am ridicat glasul nostru tineresc pentru „Numerus clausus“ și pentru supravegherea severă a tuturor Jidanilor din cuprinsul țării, am fost considerați „nebuni“ iar spusele noastre „prostii copilărești“ de către așa zișii „oameni cu judecată matură“.

Deschiză ochii acești domni astăzi și să vadă cosecințele „judecății lor naturale“. În memoria generațiilor viitoare „indiferența criminală“ a acestor domni față de pericolul jidovesc, va fi socotită ca cea mai grozavă crimă contra existenței statului național românesc; pe umerii lor va apăsa vina de „lès-națiune“.

Astfel prezentându-se situația se impune a se lua măsuri de urgență pentru curmarea răului.

Facem apel la conștiința de bun Român a Domnului Ministru de Interne — Octavian Goga — rugându-l a lua cât mai neîntârziat măsuri drastice contra invaziei jidovești care constituie o primejdie mare pentru Statul român. Deasemenea rugăm respectuos pe Dl General Broșteanu, comandantul grănicerilor să dea instrucțiuni severe tuturor pichetelor de grăniceri în sensul stăvilirii puhoiului galițian.

Altcum vom fi sortiți pieirii.

Drd Nicu Ionescu.

Români fiți atenți

E deja demult știut cum că cei mai înverșunați dușmani ai neamului românesc, sunt jidanii parazitari cari au năvălit ca lăcustele în frumoasa noastră țară. Nu trebuie să uitați că jidoviții, cozile de topor în mâinile jidanilor, sunt și mai primejdioși. Ei sunt niște criminali, totașa de criminali cum sunt acei cari își omoară părinții și frații, căci nația este mama noastră a tuturor, iar fiii aceleași nații sunt frați.

Eu unde văd un român creștin luând apărarea jidanului, îl însemn și-l consider ca trădător al neamului. Sufletul lui este negru. Nimic sfânt nu este într'ânsul, inima lui nu vibrează decât la sunetul banului, pentru el totul se sfârșește în stomac. Cu durere constat că mare parte dintre cărturarii (intelectualii) noștri români, cad în aceasta ispită și inconștienți sau conștienți se expun pentru jidanul parazit, și lovesc fără rușine și fără milă în frații lor cari înțeleg de datorie să-și manifeste sentimentul lor de dragoste față de neam și țară. Numai câți români cu trecut frumos, au dat dovadă de slăbăciune cu ocazia alegerilor parlamentare: din ordinul românilor rătăciți, au fost români împușcați, arestați, bătuți în mod barbar, batjocuriți neomeneste, împiedecați dela vot, forțați să voteze cu jidanii și jidoviții și pentru cine aceasta pedeapsă nemeritată? Numai și numai pentru jidani.

Imi amintesc de când eram copil de 10 ani cum în timpul stăpânirii străine în Bucovina, Românul era strâns legat de învățător și preotul său în țara lor subjugați de străini, preotul, învățătorul și țăranul își plângea necazurile împreună, iar când era ca să-și ușureze și ei greul erau mână în mână.

Oare de ce nu s'ar putea să fie și acum aceeași armonie între unii intelectuali și țărani? Dece azi tu preotule în goană după avere și mărirea uii pe fratele, pe tovarășul de suferință de odinioară și tu învățătorule cu două trei chitanțe în buzunar treci pe lângă bietul țăran răspunzându-i numai la salut?

Dece în inimile voastre să nu fie mai mult idealism, mai multă dragoste de neam și de țară, decât de străini? Dece căutăm să ne împungem cu venin unii de alții, dece să ne ruinăm?

Dece „eu“ în necazul tău să-mi

măresc partidul, al cărui cap e francmason — iar tu, pentru că nu ții cu „ai tăi“ — toți jidovii cu basmale roși — să-mi dai în cap?

Oare, mă întreb; așa cum luptam cot la cot odinioară pentru națiune, acuma n'am putea lupta, n'am putea fi solidari? N'ar fi mai bine să ne sprijinim noi pe noi decât partidele jidovești sau jidovite? Să ne batem joc noi de noi pentru a ridica în în slave pe Fildermann sau pe Aristide Blank? E rușinea cea mai mare să ne urim frați cu frați de dragul celor mai înverșunați dușmani ai noștri și ai țării românești. Țara se găsește în primejdie, alarma a sunat prin glasul marelui apostol al neamului A. C. Cuza, toți românii creștini sunt datori a răspunde: „Haideți deci Români cu toții să scăpăm țara de hoți“ și atunci oare factorii culturali n'ar trebui să fie la înălțimea chemării lor, în fruntea întregului popor al satului, să îmbrățișeze prin jurământ steagul națiunii, steagul trei color al svastice străbune? Da, toți acei ce dorim binele neamului și înflorirea țării trebuie să fim gata la orice sacrificiu.

Feriți-vă deci frați români de români rătăciți cari servesc unealtă la jidani pentru a-și ajunge scopuri personale, nu stați de vorbă cu ei pentru că stând de vorbă să nu vă molipsiți de boala cea rea a lor, disprețuiți-i nu-i primiți prin societăți culturale căci ei caută să le distrugă bineînțeles la îndemnul lui Iuda, care-i prindeți dați-i pe față pentru a-i cunoaște toată lumea, faceți ca mine: Vă dau pe față câțiva români creștini în care mi-am pus încrederea, și m'am înșelat: Am scris mai de multe ori despre comuna Cârli-baba care se află între plaiurile munților Dornei și care este copleșită de jidani, creștinii sunt foarte sărmani trăesc din munca zilnică la pădure, jidanii sunt neguțători, antreprenori, înșelători și leneși. Procedul jidanilor în comerț și întreprinderi e cel mai mișelesc, creștinii sunt tratați ca sclavii; nu cred că mai există comună în țara românească unde să fie creștinii exploatați în mod barbar de jidani ca în Cârli-baba.

La venirea mea în această comună acum 3 ani m'a cuprins o groază de cele ce am văzut, am căutat mijlocul de apărare (salvare) a creștinilor.

Am convenit cu intelectualii de aci și la inițiativa mea am înființat o societate culturală arcășască având drept scop, „Deșteptarea și întărirea conștiinței românești“, încredințându-se președinția soc. preotului ort. rom. Andrici Vasile. Dela început a mers foarte bine în fiecare Duminică și sărbătoare țineam sfaturi cu poporul și le arătam pericolul care ne amenință neamul cu peirea, arătam cum jidanii viperi nesațioase au străbătut în toate unghiurile țării și prin sistemul de înșelăciune, au acaparat toate izvoarele de bogăție și câștig a românilor băștinași.

Creștinii ascultau cu multă bunăvoință iar când plecau dela adunare erau întrucâtva luminați și începeau a nu se lăsa exploatați mișelește de jidani. Jidanii văzând că e vorba de ceva serios și că creștinii încep să se trezească, a început a căuta să distrugă societatea. Multe încercări le-a fost fără efect, până când s'a hotărât să formeze și ei o asociație semită de alt fel dar în care să atragă conducătorii societății arcășești. Incercarea de a mă atrage pe mine nu le-a succes, dar în schimb au ademenit pe preotul Andrici Vasile preș. Soc. arc. care a primit să ia președinția suszisei asociații jidovești și pentru a nu fi bătător la ochi, au dat denumirea asociației „Casinou“ Preotul a mai atras câțiva membrii din Soc. arc. și anume pe inv. Ast Robert, Nicoda Vasile, Perhineac Alois și Vital Ludvig șeful de post despre care am scris mult că are o purtare antinațională și anticreștină. Reușind jidanii să atragă aceste secături, au deschis împreună o luptă contra Societății arc. și contra mea în fața tuturor obstacolelor.

În 22 Noembrie 1925 am organizat L. A. N. C., tot în aceeași zi am sfințit și steagul. Cu ocazia sfințirii poporul a fost oprit de a merge la biserică, mulți arestați și bătuți de șeful de post de mai sus împreună cu notarul Nicoda. În 4 Ianuarie 1926 m'a arestat pe mine și mi-a făcut mai multe denunțuri răutăcioase, constatate de anchetă ca mincinoase. Tot jidanii au intervenit de m'a mutat cu serviciul din Cârli-baba. Aflat nevinovat după 16 zile mi-am reluat postul, Jidanii și jidoviții turbau de necaz că n'au putut scăpa de mine. În 14 Mai din nou arestat pe motiv că fac propagandă în vederea alegerilor, după 3 zile am fost pus în libertate. În ziua de alegeri (25 Mai) iarăș arestat, dar acum mi se propusese o bătaie pe moarte, grație dlui avocat și depu-

tat Paul Ilescu care a intervenit și am fost pus în libertate.

Și așa multe greutăți și suferinți am avut din partea uneltelor jidovești.

Judecați deci fraților, merită acest preot care a primit să fie președintele asociației jidovești și care a îndrăsnit să lovească în societățile culturale românești, să mai stee între români? Iar acel învățător, acel șef de post n'au făcut direct o crimă lovind în ceva românesc.

Observ că șeful de post jidovit despre care am mai scrisare la activul său mai multe abuzuri și chiar furturi tănuite, ba în mod barbar își bate joc de populația creștină sprijinind pe jidani și autoritățile il

mai țin în serviciu, dar până când? Marți 15 Iunie va judeca Curtea de Apel Cernăuți procesul contra șefului de post Vital pentru arestarea ilegală a mea, cred că și de data aceasta ca și în totdeauna Justiția va face, ca nevrednicul jandarm abuziv să-și ia pedeapsa meritată.

Feriți-Vă deci de jidoviți ca de foc, alăturați-Vă numai lângă oame-nii cari îi cunoașteți că nutresc sentimente adevărat românești. Inconjurați steagul cu svastica ridicat de marele român A. C. Cuza care poartă deviza: *Christos, Regele și Națiunea*.

Cu Dumnezeu înainte, izbânda e aproape.

Serghe Florescu.

SCRISORI DIN SĂLAJ

După alegeri . . . câteva constatări

Alegerile s'au terminat de mult. Mulțimea, ca o mare răsvrătită s'a liniștit, retrăgându-se în matca de toate zilele. Agenții electorali — uraganale care au turburat-o — s'au retras și ei la locul lor, unii încununați cu isbândă, alții cu o dulce și resemnată durere a nenorocului. (Ce trist e omul fără noroc... mai ales când norocul stă prins într'un mandat de deputat...)

Avem impresia că în preajma noastră plutește duhul liniștei. — Aparența înșeală însă totdeauna.

De fapt nici când nu s'a deslănțuit o mai clocotitoare ură — Țara e plină și azi de curenți — asemeni celor electorali care o încercuie.

Ei pleacă din strada Sărindar, unde'și are sediul democrația română adevărată (din care cauză a rămas învinsă, căci adevărul e respins întotdeauna — în cazul de față: cu indignare) — fac ocolul lumii și se întorc iarăși în cabinetul călduros și plin de patriotism al dlui C. Grauer.

E drept că în lunga călătorie nu-mai turbură pe nimeni; dar iarăși e drept că șampionii umanitarismului nu se obosesc nici decât cu vânturarea lor. Dimineața, Lupta, Adevărul, și mai ales Adevărul — poartă zilnic pe aripile lor de hârtie simțirile nobile ale unor anumiți *aleși* care în valurile vieții acesteia păcătoase se sbat să staureze și la noi (c'an Rusia): adevărul, dreptatea și legalitatea...

Cine e de vină dacă glasul lor tremurător se risipește în vânt? Cine e de vină, dacă Românii aceștia

b'estemați și proști, dar cu fericite instincte de conservare, nu-i ascultă?

Și cântul lor cu ademeniri de sirenă e strivit în valurile nepăsării...

Mulțimea — întunecata mulțime — îl calcă în picioare... și, în loc să aleagă cu unanimitate pe bravul român C. Stere, care în timpul răboiului a dat dovadă de un deosebit patriotism, îi întoarce spatele, și-și îndreaptă privirile rugătoare, pline de tristețe, spre călăii democrației (a-ntiți-vă: iudaică) conduși de dușmanul ei neîmpăcat: Dl A. C. Cuza.

Criminală faptă! Nedisciplinat, barbar, și nerecunoscător popor!...

O!... Câtă vreme va trebui să ne mai căsnim noi, voiajori disciplinați ai Galiției, ca să vă trezim din lertargia somnolenței voastre? Câtă cerneală vom mai risipi?...

Cât timp „Adevărul“ va trebui să mai mergi prin mijlocul lor să-i încălzești cu lumina ta isvorită din cel mai nobil și desinteresant — in-teres...

... Acesta e plânsul lor care se răsfărânge din haosul actualității.

*

Alegerile trecute nu s'au lăsat mai prejos ca acele de sub guvernarea liberală.

Aceiaș teroare, aceiaș luptă teribilă contra opoziției, aceleași valuri de făgăduieli ilariante și mormitoare.

Actualul guvern, ale cărui rădăcini nu-și prea trage hrană din solul masselor a desfășurat cea mai vie și constrânsă propagandă pentru a smulge laurii isbânzii.

Mai mult: a călcat peste cele mai

sfinte drepturi naționale și-a împletit legături de prietenie, pe deasupra noastră, cu vechii și neînduplecații noștri dușmani.

Dl Oct. Goga care, când locuia încă la Ciucea arunca săgeți de ură și dispreț contra liberalilor pentru pactul încheiat cu Ungurii, a făcut acum fără jenă acelaș lucru.

E știut că pacturile cu minoritățile nu numai că lovesc în amorul propriu pe cei în drept, dar au puterea miraculoasă de a face să încolțiască în sufletul minoritarilor anumite aluzii, care la un moment dat pot izbucni în afară, devenind astfel dăunătoare. De altfel acest lucru s'a întâmplat și acum. Ungurii au arborat drapele ungurești; au cântat cântece de-ale lor, rechemând din besna trecutului pe Kossuth Lajos; au strigat prin sate românești: trăiască Ungaria... etc.

Ba, candidații lor de deputat, au finit și cuvântări anti-românești în care țaranul român e prezentat ca o bestie, ca un animal, prost din fire „neștiind deosebi pe nevastă-sa de scroafa cu care locuiește în aceiași locuință.“ (vezi Universul).

Ei bine! toate acestea au fost și sunt tolerate de guvernanții noștri. Dl Goga, în care — mărturisim — aveam nițică nădejde n'a luat nici o măsură de îndreptare. Tace, vorba românului, ca „porcul în păpușoi.“

Dar dacă guvernanții noștri tac, noi nu-i putem imita.

Țaranul român, singurul la care naționalitatea nu e un joc de ape turburi, ci un simbol de viață, și pe care simbol dl Goga își clădia cândva altarul nădejzii de mai bine, primește acum cu deosebită indignare ecoul acestor rușinoase manifestări.

Instincte tainice se răscolesc în adâncimile sufletului său, se răsvrătesc și fișnesc în frământări clocotitoare de ură și dispreț nu împotriva minorităților ci a acelor care ne?

„Păi, nu-i nebun, dle învățător, îmi spunea unul mai deunăzi cine mănâncă șapte pite, ci acel care le dă.“ Și cred că avea dreptate.

N'ar păcătui dl Oct. Gog să mai coboare prin mijlocul mulțimi să-i cerceteze sufletul...

Dar nu îmbrăcat în aureola puterii de stat, ci în haina simplă a călătorului scormonitor de suflete, căci țaranul român e un tănuitor de idei și sentimente pe care numai celui care-l înțelege, le desvăluie.

*

Intărită din aceste alegeri și cu

un prestigiu cu totul diferențiat de al celorlalte partide a ieșit L. A. N. C.

Isbânda noastră se datorește în mare parte sincerității de care am fost călăuziți nu numai în lupta de toate zilele ci și în propaganda electorală unde de obicei minciunile curg râu.

Un păcat însă pe care trebuie să ni-l recunoaștem singuri spre a ne servi ca îndreptare e că *ne-am trezit cam târziu* neputând intensifica în toate părțile propaganda noastră

În secția de votare Cehu-Silvaniei erau sate întregi (ca Mineul) care n'auziseră decât așa din sbor despre partidul nostru. Când le-am împărțit câteva manifeste și le-au cetit au rămas cu ochii duși pe gânduri. „Aiștia sunt de noi . . . Păi nouă nu ne-a spus nimeni de ei“ . . . erau vorbele în care ceteai tot regretul.

Dar manifestările de acum ne vor

servi în viitor. Ideile noastre românești pătrund în mulțime, electrizând-o ochii se deschid . . . mintea se luminează . . . inima prin care curge sânge românesc . . . tresaltă și se bucură.

Jidanii văd și ei pericolul. Ca apărare au pus în circulație fel de fel de basme — pistruite.

Ba că dl Cuza are ca secretar general pe un jidan, ba că un fecior de-a D-sale s'a căsătorit cu o fată de evreu, din care cauză urăște pe jidani și nu din dragoste și românism etc. Sigur: toate acestea sunt banalități stupide care dau pe față ipocrizia și lașitatea poporului ales; dar sufletul *mulțimii* trebuie ferit de ele. . .

În orice caz vom fi gata de orice jertfe.

George Popovici
învățător.

DIN ȚARA MOȘILOR

Cine câștigă pe urma exproprierii unei moși

La o cumpărare de 175,537.50 lei se fac cheltueli de 1.658,462.50 lei . . . — Invalizii, orfanii, văduvele de războiu, și voluntarii rămași fără pământ — Interesații o folosese armă electorală

Din lipsă de pământ arabil de care se simte atâta lipsă în regiunea noastră, pentru îndreptățiții din comunele Bologa, Morlaca și Hodiș județul Ciuș, s'a expropriat din proprietatea Contelui Bánfy din hotarul comunei Hodiș terenul numit „Renghet“ cu o suprafață de 524 jugăre.

Comunele de mai sus în bună înțelegere între ele, au și intrat în folosința acestui pământ de doi ani, folosindu-l deocandată de pășune, până ce va eși inginerul ca să-l taie fiecărui îndreptățit, ca să știe unde să muncească fiind acel, teren de pădure.

Comuna Bologa a și edificat pe acel teren o fântână care a costat pe comună 20'000 lei.

Cu toate acestea după trei ani dela exproprierea acestui teren, Ministerul de agricultură și domenii prin Dl Arthur Gorschi avocat în București în baza delegației No. 22632/926 vinde întreg acel teren țăranilor celor mai bogați din comuna Hodiș, cu prețul de lei 175537.50 (unasutășaptezeci și cinci de mii cinci sute treizeci și șapte) însă țăranii din Hodiș plătescu acel teren cu suma de Lei 1.834.000.— (un milion opt-sutetreizeci și patru mii) adică cu

1658.462.50 (un milion șesescute cincizeci și opt mii 462.50 lei) mai mult, care sumă spun țăranii că s'a cheltuit în drumuri la București . . . că așa, le-a spus Dl Virgil Bulbuc, avocat în Cluj, care le-a fost reprezentant în chestia de mai sus. — Mânca-le-ar focul de cheltueli, că multe s'au făcut la o singură cumpărare . . . și nu ne putem închipui, că, ce fel de cheltueli, o fi putând fi, și acela așa de multe.

Îndreptățiții celor trei comune, cu multă durere în sufletul lor, au pri-

mit aceasta grea lovitură, că în loc ca Statul să le trimită inginerul să-l parțezeze lor, dă delegație Dlui Gorschi, ca să vândă acel teren.

Mă infricoșez de ziua aceia, când îndreptățiții vor fi scoși cu forța din folosința aceluși teren, (pentru că de voie bună spun ei, că nu vor eși). Și nu mă mir de loc, că acești nenorociți sunt așa de supărați, fiindcă cunosc eu personal pe invalizi, văduve și orfani, de războiu, care nu au nici un petec de pământ, și de 7 ani li se tot promite că vor fi împroprietăriți, iar azi văd, că dacă scapă și acel pământ, toate promisiunile rămân numai promisiuni, că lor nu le mai rămâne, de unde să-i împroprietărească cu pământ productiv, ne rămânând alt teren potrivit în părțile noastre.

Unii interesați, ca să facă din cele de mai sus armă electorală, șoptesc îndreptățiților, mai ales celor din Bologa, „că: de-aceia s'a vândut acel teren numai țăranilor din Hodiș, că Hodișenii au votat cu guvernul“, iar Bologanii de aceia vor fi scoși din folosința aceluși teren, și nu vor fi împroprietării, „că Bologanii, toți, au votat cu Cuza“.

Eu cred că nu interesul electoral a determinat pe aceia ce-au mijlocit aceasta cumpărare, ci sunetul arginților în sumă de 1,658.462.50 lei, ce se spune, că s'a cheltuit pe drumuri la București . . .

De aceia, subsemnatul ca președinte a organizației L. A. N. C. din Bologa, județul Cluj, rog cu profund respect pe Dnii deputați ai L.A.N.C. să interpeleze în parlament chestia de mai sus, și să întrebe pe dl ministru că de unde vor fi împroprietăriți cei îndreptățiți, dacă li se ia pământul, la care au ținut așa de mult.

Bologa. la 20 Iunie 1926.

Ioan Potra.

Teatru sau realitate?

În ziua de azi dacă te îndreaptă zodia și jandarmeria să fi găzduit ca „oaspe“ vreo câteva zile în închisoarea militară din Cluj, poți să vezi acolo multe lucruri . . .

Mai întâi făcând „o călătorie în jurul odăii tele“ vei descoperi colonii întregi de vietăți cari te vor face noaptea să te descoperi ades atunci când vei avea impresia că te arde cineva cu un chibrit la spete. Făcând apoi o călătorie în jurul curții vei constata că ai ajuns într-o societate „aleasă“ și cu locuitorii acestui înalt

ospiciu de corecție sunt de obicei dezertori, contrabandisti, comunisti tineri și bătrâni și la câte-un interval de timp și câte vre-o oază de studenți. Aceștia din urmă sunt aduși în caravană de obicei sub pavăza titlului „înfractor la dezordine publică“. Altfel întreg institutul este lipsit de orice poezie și aprigele sentinele din curte și de pe la uși fac litere severe smulse din regulament pentru a înspira teamă aceluora care ar intenționa eventual să-ș facă curaj.

În acest loc „herresco referens“ am avut o curioasă conversație cu un comunist brevetat și atât de ideolog (citește idiș-olog) încât ar fi fost în stare să nu mănânce nimic 15 zile dacă n'ar fi avut ce. E vorba de dl Solomon Ullman „președintele partidului țaranilor și al muncitorilor români“ după cum s'a prezentat însuși. Auzeam, că a fost arestat în preajma alegerilor pentru că făcea propagandă comunistă cu dolari și prin alte mijloace semite.

Dar să vă fac cunoștință cu dl Ullman.

Așa cum este de viteaz adecă de bolșevic dl Solomon nu seamănă nici cu Goliat nici cu David ilustrul său strămoș. Nici nu se poate să ceri mai mult dela dl Solomon decât atâta cât este. Roșu la păr la față și la limbă, pistrii peste tot e așa de roșu de pare că ar purta cu el rușinea întreagă a neamului său. Am șiret pe deasupra el are și aparența de om cuminte și dacă nu mă înșel este „cetățean român“ din Oradea-Mare.

Erau de vre-o câteva zile în închisoare din grația dlui Goga. Domnia sa dl Ullman declarase greva foamei pentru că nu-i convenea costul iar contact cu cei de-afară nu era permis să aibă. Și așa ca o urzică dela marginea unei bălți. se nutrea numai cu apă și speranțe.

În fiecare zi ieșea o oră la aer și ședea pe niște scânduri gândindu-se desigur la „iubitul său partid“. Mă apropiasem într'o zi de el și putui vedea cum ochiul său mă cercetează bănuitor spre a mă sonda măcar la suprafață dacă sunt „gheșeft“ rau nu.

„Dvoastră sunteți fascist“ — mă întra bă el brusc.

— Da dle sunt Cuzist.

Am văzut atunci că nu-i convenea această întâlnire după felul cum își mângăia barba. Il întreb și eu,

— Dar d-ta pentru ce ești deținut?

— Ei pentru bagatel. Am vrut să fiu și eu deputat în Maramurăș și de aceea.

— Deputatul Jidovilor?

— Nu, și la Jidani și la români.

— Bine dar am auzit că d-ta ai legături cu Moscova, cum poți d-ta în această situația să reprezinti interesele țaranului român în parlament?

— O, asta merge foarte ușor, numai să fie odată ales.

— Da apoi te cred și eu.

— Dvoastră nu știți — 'mi zise el — dar în Rusia trebile stau acum

foarte normal. Toate lumea este fericită.

Să admitem dle Solomon că lumea din Rusia nu-itocmai așa de nefericită pe cât este dar totuși cum rămânem cu cele aproape 2 milioane de omeni omoriți?

— Ei dragă dle foarte bine. Asta se întâmplă totdeauna. Și Mussolini a omorât.

— Te cugeți desigur la Matteoti. Ei bine acesta e numai unul singur și nici nu se știe sigur dacă fascistii l-au omorât.

Și — acum auziți ce spune Solomon barbă-roșie!

— Unul singur sau un milion e același lucru. Chestiunea e că amândoi au omorât. Tot așa putea să omoare Trozchi numai un om și Mussolini un milion. În Rusia acum e pace.

— Atunci de ce nu treci d-ta în Rusia dacă e așa de bine acolo?

— De aceea pentru că acolo sunt și așa prea mulți — (se înțelege conducători adecă Jidovi) — și de aceea eu susțiu ideologia mea aici.

— Și ce „idiș-ologie“ susțineți?

— Apoi să-ți explic dle. La început puterea a fost crudă materialistă și barbară. Pe acea vreme guvernă instinctul. A urmat apoi teocrația când preotul era împărat și ținea într'o mână paloșul iar în cealaltă cădelnița. Azi puterea ca și o apă după o groasnică furtună e împărțită în toate părțile și de aceea toți avem putere și toți guvernăm.

— Da dle Solomon toți avem putere dar nu toți avem drepturi. Dreptul la o bucată de pământ se câștigă udându-l cu sânge ori poate d-tale nici măcar din nas nu ți-a curs sânge pe aceste locuri. Toți Jidovii vă țineți numai de pozne. Faceți comploturi și bolșevizați tinerimea. De ce?

Și acum să ascultați: Orbeala stabilind legile optice!

— Omul dle student, este o plantă mobilă care-și înfinge rădăcinile de parte tocmai în epoca tinereții și de aceea noi începem cu propaganda, printre tineri. Așa se face mai cu seamă prin Rusia. Același lucru înir'o oarecare măsură îl face și dl Cuza.

— Da musiu Solomon dar dl Cuza este creștin, e dascăl și e român pe când d-ta ești doar balanță și portmoneu. D-ta ești jidan și comunist

— Tocmai de aceia eu vreau să în țara aceasta să fie toți fericiți. Eu am un program chiar mai vast ca a lui dl Cuza. Eu vreau o expropriere generală atât dela jidani cât și

dela români împărțind tuturora egal și sunt chiar aplicat să încep exproprierea cu Blank cu condiția să trec însă după aceea la Banca Națională.

— Zi ești altruist de tot.

— Ba nu. Vreau să trag folos și eu și țaranul român ori evreu.

— Bravo dle, și de ce chiar în România ți-ai găsit terenul pentru apostolat?

Să auziți acum vorbind. Obraznicia!

— Uite de ce: Anglia ca și Germania este o țară eminentamente industrială. Între muncitorii de fabrici a trecut vremea revoluțiilor. (Vorbește de instigațiuni). Ei deja știu să se conducă singuri. În Italia e Mussolini iar la Francezi nu prinde pentru că lucru știut ei sunt foarte patrioți și foarte refractari. Ei și-au avut odat' revoluția lor.

— Și România?

— În România este altfel. Aici se poate produce mai ușor ca ori și unde o revoluție țărănească agrară. Orice anarhie de jos este urmerea unei anarhii de sus. Nicăiri nu este așa de coruptibilă administrația ca în România de aceea vreau eu o revoluție aicea.

— Nu știu ce i-ași fi răspuns și cum, dar bine de sigur nu dacă în acel moment nu intervenea sentinela spre a ne întrerupe conversația.

— „Haide, treci la cameră!“ sună ordinul și d-ul Solomon readuș la conștiința că nu e decât un simp'u pușcăriaș își reluu drumul spre celulurmărit de aproape de sulița sentineli.

De atunci nu l-am mai văzut. Poate că a scăpat, poate că și azi se cugetă în celula sa despre structura, „viitorului partid al țaranului și al muncitorului român“.

În ambele cazuri dl Solomon Ullman este un om bun de pus... pe celalalt mal al Nistrului.

Videant consules.

Cr. Ureche.

Șekelul

În atențiunea parlamentarilor L. A. N. C.

Șekelul e un impozit național jidănesc. Cota lui e de 60 lei în România și trapează fiecare jidan capabil de câștig fără conziderente de sex și de vârstă. E un impozit asămănător impozitului nostru de capitație.

Când știm că pentru necesitățile cultului și alte „trebuințe momen-

tane“ jidanii își au anume destinate alte izvoare de acoperire, nu fără interese și temeii ne punem întrebară; ce ar fi făcând jidanii cu șekelul?

Ziarul „Uj Kelet“ într'un articol apărut mai înainte cu vreo două luni a avut imprudența să răspundă întrebării de mai sus. Iată în rezumat ideile cari călăuzesc această binevenită lămurire:

„Astăzi vor bate la ușile voastre „trimiși poporului jidovesc și „vor „cere fiește cărui jidan șekelul anual. „Să-l dați cu toată inima, să-l dați „conștii că atunci când o faceți această serviți marea cauză a jidovimeii. „Șekelul e arma cu care totdeauna „îvingem. Cu șekelul facem ca vi- „trinele prăvăliilor noastre să nu „mai fie sparte, cu șekelul facem „atunci când trebuie să fim apărați „să avem apărații noștrii, tot șe- „kelul este acela, care în parlament, „sau ori și unde trebuie face să avem „cine să-și ridice cuvântul pentru „noi și în numele nostru.“

Prin urmare înțelegem: mita. Da, ziarul Uj Kelet nu exagerează. Cu obrații roșii de rușine o recunoaștem, mulți sunt aceia în buzunar cărora s'a strecurat șekelul cași recompensa vr'unui gras serviciu. De altfel această e o poveste uzată. Am apare naivi sau poate rău crescuți (moravurile sunt schimbate) dacă am fi în crezarea că parlamentul nostru nu ar avea nimic comun cu șekelul jidănesc mai ales atunci când, foarte nevinovat, cei cu pricina o strigă prin presă urbi et orbi.

Acțiune zace una dintre fundamentalele motivații ale parlamentarilor li- giști.

Istoria se repetă

1821—1926

Era la 1821. Grecii erau stăpânii Principatelor române. Se părea că nimic nu mai e românesc, afară de țaranul care — ca și în trecut — muncea din zorii zilei până în întunecul nopții, pentru a îndestula poftele mereu crescânde ale celor cari nu aveau nici milă și nici credință.

Vechile familii de boeri, aproape periseră cu totul. Limba grecească se auzia pretutindeni. Nimic nu se putea face fără ajutorul Grecilor și totul se tăcea prin ei.

Țăranii, mare parte din ei, fugiseră în țările vecine, ca să scape de apăsarea neomenoasă și exploatarea tot mai sălbatică din partea Greci-

Așa puțini cum pe lângă teroarea psihică și fizică a guvernărilor au puțină să reprezinte una dintre cele mai cristalizate idei naționale în camera României, poporul românesc le dă o îndoită misiune.

Apărarea intereselor naționale printr'un control cât mai amănunțit a activității celorlalți parlamentari din alte partide mai mult sau mai puțin șekeliste. Scoaterea la lumina publicității a celei mai mici murdării morale și de conștiință care ar putea să păteze înalta și sfânta misiune de a fi un reprezentant al poporului. Așadar lupta în contra șekelului distrugător de conștiințe.

A doua misiune. Evidențierea în fața lumii creștine — chiar dela tribuna parlamentară — a pericolului care amenință cu o totală distrugere civilizația, cultura, gândirea și întregul fel de a fi al creștinismului și care pericol este pretutindeni unde se găsește picior de jidan.

Aproape fiecărui popor istoria i-a rezervat și i-a dat posibilitatea ducerii la îndeplinire a unei fapte mari. Poporul românesc îi este dată cea mai mare misiune: imunizarea omenirii de cel mai virulent toxin care cu siguranță o duce la moartea morală.

Iar virusul acestui toxin e șekelul.

Să nu uite popoarele lumii că mai înainte cu două luni șekelul a fost încasat pe tot rotogolul pământului cu aceleași scopuri și de aceeași indivizi.

Aceasta este adevărata misiune națională și umanitară pe care o poate avea un parlamentar român.

Io. Si. Se.

rescu, care în fruntea celor 5000 de panduri, desfășură steagul redemptării naționale, având ca scop bine fixat: *eliminarea Grecilor din Țara Românească!* Scopul mișcării lui Tudor, deși cu prețul sângelui, a fost atins. Din acel an, Românii încrezători în puterile cu cari i-a înzestrat Dzeu, ș'au condus ei singuri destinele, ei singuri și-au făurit viitorul și ei — și numai ei — s'au bucurat de întreg rodul muncii lor.

De atunci, Românii răsuflau mai ușurați și sperau în vremuri mai bune și într'un viitor mai surăzător.

Dar, iată, că după 8 ani de zile — la 1829 — curtea suverană și cu „protectorii“ noștri de aceeași lege cu noi, ne aduc o nouă plagă de asupra capetelor noastre.

Prin tratatul dela Adrianopol, dându-se drum liber comerțului, năvălesc în țările române și Jidanii în număr mai mare, începând prin a face legătura comercială cu Apusul.

Numărul lor crește din zi în zi și după 50 de ani, locul comercianților și arendașilor greci, îl ocupau Jidanii.

În locul creștinului meseriaș și neguțător dela orașe, în locul arendașilor creștini și în locul crășmarilor creștini dela sate, apare Jidanul cu fața murdară și respingătoare, lăsând în urma lui pretutindeni numai mizerie și sărăcie.

În locul țaranilor viguroși de odinioară, cu fața plină de viață, nu mai vezi decât ființe slăbite, cu fața palidă și lipsiți de orice vigoare, în locul țaranului sănătos, ori unde a pătuns jidanul, nu mai vezi decât alcoolici și sifilitici, a căror urmași sunt o povară pentru societate, o rușine pentru neamul lor și un pericol permanent pentru viitorul omenirii.

Și astfel cu drept cuvânt a spus P. P. Carp în șed. Camerei la 28 Sept. 1879, că: „Răul este serios astăzi, evreii sunt stăpâni pe producțiunea noastră economică“, iar Dem. Const. Olăescu în Satira II. (Conv. lit. 1. I. 1893), că:

„Până a nu fi copleșită de străini și jidovime, era 'n floare pământeană harnica negustorie“.

*

Au trecut 105 ani de când Tudor Vladimirescu a scăpat Țara de Greci. Astăzi, în 1926, alte lipitori — Jidanii — se găsesc în aceeași situație ca și odinioară Grecii. Ei sunt arendași, negustori, cârciumari, cămătari, notari, primari ba chiar și deputați și în decurs de un an poate ministru (Jaroslavici).

De aceea în aceleași situații trebu-

esc folosite aceleași mijloace de scăpare. De aceea, mișcarea dlui Cuza a aceeaș ca și alui T. Vladimirescu, doar se îndreaptă împotriva altor exploataatori.

La 1821, Tudor Vladimirescu a spus: „În Grecia e locul Grecilor, în Țara românească e al Românilor!”

Cum jefuiesc jidanii Sălajul

Toată lumea cunoaște că jidanii sunt incapabili de muncă fizică. Noi vedem pe acești paraziti în nici un fel de industrie unde se cere o muncă fizică încordată.

Așezați pe grumazul nostru, ne sug până la maduva oaselor ca-și camatari, comercianți, avocați, doctori etc. după cum le este caracterul etnic.

Când din acești fii a lui Israil exercită o putere asupra populației autochtone, vai de ei.

Nu caută decât să trăiască de pe spinarea lor, jefuindu-i în modul cel mai mârșav, fără ași depune în acțiune munca dreaptă și cinstită. Nu! Stau la umbră și le vin toate la picioare deagata.

Caracterul lor de a fi leneș, murdari, jefuitori a tot ce nu! Ovrei. „A fura pe un goi e lucru permis.”

Când acești infami jidani, nu pot jefui ei singuri aleargă la acel care crede ei că-l va acapara de partea lor și în colaborare să-și exercite mârșavia pe care o exercitat-o și strămoșii lor. Dacă nu este din semina lor, se lingusește, îl adime-nește, îi atrofieste sentimentele lui naționale și-l face adept al lor.

Cazul întâmplat aici la noi în comuna Cezer-Sălaj, unde de câți-va ani s'a pripășit o jidăncuță ce exercită funcția de medic, ce se crede a fi o persoană se-i mandicoasă, că făcând parte din poporul ales, caudând, dar mai bine zis cerșând dela ceilalți oameni considerațiuni deosebite și plecaciuni totodată, servilism, căci altfel cum e caprițioasă și nervoasă, vai de acel care îndrăzni s'o calce pe coadă. Din nefericire pentru populație bastinașă, a prins în mreșile ei pe bietul șef de post, jandarm Plut. Murgu, cu care a crezut ea că va putea isbuti cu succes în opera ei de a jefui populația mai ușor. De sigur, dacă îi jidancă, fuge de greu și tot la ușor se trage. Acesta fiind slab de constituție, e ne demn de a purta haina ostășească, cu care ostașii noștri ne au făurit idealul național.

Filosemit până la capatul degete-

Azi, după 105 ani — în 1926 — dl Cuza spune: „România e a Românilor și numai a Românilor, iar Jidanii la Palestina!”

Deci: Istoria se repetă!

Ion Delapoiandă.

lor dela picioare, corupt de această jidancă, lucrează numai în detrimentul populației române, tolerant și totodată aparând pe jidanii din comună.

Toate cârciumele evrești sunt deschise și în timpul oprit de lege.

Tolerează pe jidanul Moise, din fața postului de jandarmi de a vinde băuturi spirtuoase, neavând licența.

Afară de aceste, aceștia setoși de bani, caută ai avea prin o tactică așa de bună, că le rentează destul de bine și iată cum.

Dacă se întâmplă certuri, bătăi între locuitori ei se duc la dl plut. să le facă dreptate. Cel lovit este dus de numitul Jandarm la medica jidancă, care pe o mică leziune, după tratare îi ia suma de 350 lei; totodată eliberându-i și un certificat medical, care nu are nici un pic de adevăr.

Desigur, cu el umblă jidanii? cu minciuni, șarlatanii așa îi este caracterul. Din numeroase cazuri săvârșeste de ei, din cauza camuflajului tainic, foarte puțini se pot afla.

Așa acum câteva zile din o ceartă dintre doi locuitori M. Brandușanu și M. Huluban, unul din ei sa tăeat foarte puțin la mână, într'o sticlă provenită din spargerea unei sticle de țuică.

Pacientul, fiind M. Huluban, care era în ceartă cu M. Brandușeanu, s'a prezentat șefului de post, care după tactica sa, a dus medica jidancă să-l panseze, plătind el din partea sa suma de 350 lei, fiindcă pacientul nu avea. Altruist om, dacă ajută pe bieții oameni în asemenea cazuri. Pare că nu miroasă o adevăr. După aceasta forța publică aduce inculpatul și-l forțează să-i restituie suma de 350 lei lui pe care a plătit-o medicei jidance. Strămtorat bietul om, îi fagăduiește dar ca scăpat din furcă, nu a mai dat pe la marele judecător să-i dea suma.

Căci i-a prins, că nu-l mai dă în judecată, numai să-i dea suma și afacerea se mușamalizează. După cum mi-o mărturisit omul fiind de față și înv. Gheorghiu, el așa mare putere are ca jandarm în România că

să ia bani și apoi să acopere chestiunea. Eu, spunea bietul om, i-am aflat pulsul dlui șef de post, că la mijloc nu-i decât o jefuire de bani dela mine om sărac, ca să-i împartă cu jidanca medică.

Bietul jandarm, a uitat și el unde își are origina, căci tot dela opincă este și el, fiu de țăran, cu toți dar acum se leapadă de neamul lui ca luda de Christos, și persecută coreligionarii.

Până când și jandarmii subalterni au fost întrebuințați în serviciul acestei jidance, tându-i lemne, aducându-i apă. Iată la ce sunt întrebuințați jandarmii de sub comanda dlui Janu plut. De asta ia luat statul ca să fie servi jidancei.

Așa de mult neglijează instruirea subordonaților, că acești jandarmi subalterni, au luat parte la șezătorie sătești, în ținuta nereglementară unde au fost și loviți de flăcâii satului. Demnitatea jandarmilor din aceea comună.

Fără nici o remușcare acest om i și vine în fire să vadă ce acte săvârșeste, în tovărășie cu aceea jidancă străină cu totul de ei. Nu vede el cum azi toți oamenii mari ai neamului luptă pentru eliberarea poporului de sub jugul jidancesc, are la ochi fapte reale, dacă nu au avut fericirea să cunoască și bărbații mari din trecut, care au luptat contra poporului ipocrit a jidanilor.

Poporul jidovesc nu a contribuit cu nimic la progresul omenirii în bine, ci numai în rău. A căutat ca să troneze ei peste starea actualei organizații a lumii, născocind comunismul, bolșevismul.

Toate le vede bietul om dar din ignoranță le face.

Asemenea oameni în slujba patriei nu ne trebuiesc, fără nici o remușcare afară cu ei, ducăse acolo unde le place. Să-și ia jidanca și să plece.

Cum vedem pericolul nu ne vine numai dela jidani, dar și dela jidăniți. Vom lupta cu energie cu amândouă elemente, căci zidul de apărare a neamului nostru care este L. A. N. C., în numele celui ce a fost crucificat de jidani, va isbuti să ne ia de de grumazi pe toți jidanii, care ca omizile și lăcute au invadat țara.

Să ne cimentăm frați Români cu toții contra celor rău voitori neamului lor, să ne înarmam cu arma solidarizării și fără întrerupere, fiecare din locurile unde ne aflăm să luptăm până la cea din urmă răsufare.

E drept că prin aceste plaiuri ale Ardealului nu ne-o venit nimeni care

să răspândească pericolul ce ne aşteaptă dela jidani, afară de dl Prof. Dr. Tit. Malaiu, care prin o cuvântare frumoasă a arătat ţărănilor adunaţi în târguşorul Crasna, pericolul jidovesc, unde a fost aclamat cu entuziasm de locuitori.

Aceşti jidani şi jidoviţi, ce predoiminei comuna Cizer, cred că le

va apune steau macar de ruşinea ce o va capată la acei ce i-au cunoştinţei de faptele lor, dacă au obrazul subţire.

Le aruncăm tot dispreţul în faţă jidanilor şi jidoviţilor! Să ne trăiască conducătorii L. A. N. C.!

I. V. Mihai

înv. şi subdirector.

Decăderea moravurilor străbune

Modernismul exagerat condus de talmudişti — Atitudinea noastră faţă de modernismul obscen

Un Plato ar trebui să se nască ca să se poată defini printr'un proces de gândire societatea de astăzi şi ne-ar trebui un Socrate ca să ne putem adânci în ascunsişul spiritual al individului ce face parte din noua societate. Pentru a nu fi învinuiţi de a fi contra progresului şi evoluţiei sociale trebuie să facem nişte constatări cu scopul de a ne fixa o atitudine demnă paginelor istoriei noastre naţionale.

Războiul mondial ca ori care alt război ne lăsase urme regretabile cari nu vor dispărea în curând; o consecinţă a acestui război este şi noua societate cu moravurile sale noi. Evenimentele crâncene ale războiului ne este şi astăzi liberonul prin care ni-o alaptăm toată intelectualitatea noastră; ele odată apărute au creat individualităţi şi caractere noi cu alte obiceiuri, străine de cele strămoşeşti şi cari nu vor dispărea numai odată cu aceste individualităţi şi caractere. Lupta noastră care am început-o în interesul ţării, al prestigiului nostru strămoşesc se îndreaptă şi contra acestor noi creaţiuni pe cari le găsim de periculoase intereselor noastre naţionale.

Efectul rău al acestor creaţiuni se resimte în tot organismul nostru. Societatea geme de influinţa distrugătoare a acestui efect bolnav. Şi din zi în zi apar alte şi alte efecte noi, cari nu ne sunt deloc măgulitoare ci ne fac să ne strângem rândurile pentru a le exclude din sufletul nostru şi a le scoate din ţară.

Imoralitatea se ţine lanţ în toate clasele noastre sociale până şi în satele noastre din codrii. Câţi-toţi baladini, balabuste şi baletiste se preorândesc în oraşele noastre şi fără sfială răspândesc germenii imoralităţii prin baruri, taverna, alee şi locuri balneare. Aceşti factori ai imoralităţii, aceşti creatori ai celorlalte efecte păgubitoare apar zilnic în localurile noastre călcând în picioare cultura şi arta naţională. Iar

adoratorii lor îi susţin şi încurajează în detrimentul intereselor noastre, de refacere şi renaştere.

Cel ce simte cu naţiunea sa şi poartă la suflet interesele culturii, artei şi desvoltării acestei ţări ar trebui să ignoreze orice pornire de acest fel.

După războiul încoace ţara ne-au invadat-o străinii, — cu drept cuvânt jidovi şi jidoviţi — cari străini fiind de orice obicei naţional, au început cu efort să-şi recruteze credincioşi din mijlocul nostru; au reuşit în parte: mulţi de ai noştri uitându-şi de ei, de naţiune şi de credinţă s'au alăturat acestor parveniţi nutrind acum'ură contra patriei şi fraţilor lor. Aceşti răsvrătiţi sunt factorii cei mai periculoşi şi creatori ai celor mai prejudiciabilelor efecte. Contra acestor resvrătiţi şi tovarăşi ai lor ne-am întors noi apărând aceea ce ei nu se sfiesc a călca în picioare: ţară, naţiune şi credinţă. Cei ce ne înţeleg, nu vor reprobă faptele noastre ci ne vor da sprijin; preotul în biserică, dascălul în şcoală. Ei vor arăta pericolul şi vor arăta calea care ne duce la mântuire; căci toată societatea actuală e ca o batoză defectuoasă care aruncă grâu neghinos. Suntem înconjuraţi de balustrada sulţelor îmbetonate în ura cerbicoşilor noştri vrăjmaşi de eri. Ni s'a întins ciorpacul pentru a fi pescuiţi şi aruncaţi în noroi. Imprejurul nostru ne concertează batjocurile presărate cu râsul corosiv ale duşmanilor de azi. Şi Doamne, tot mai sunt d'acei cari par'că ar fi balcăizi, nu obsearvă nimic!

Societatea actuală e agitată, neurastenică par'c'ar suferi de cretinism: creierul nu mai e capabil de nici o concepţiune. În faţa acestei situaţiuni avem nevoie de un curent moralizator, care să pornească dela autorităţi şi în mod ierarchic.

E nevoie de acest curent, pentru că avem sidrofii fantastice care-şi petrec printre noi şi răspândesc mora-

urile noi obscene — căci vai Doamne, sunt modernişti!

Ce folos că bandiera noastră fâlfaie de pe baricadele noastre mândră şi candidă când vrăjmaşii îşi petrec între noi aruncându-ne ură şi scorind planuri de zdrobire?

Nu e nevoie să exclam (O tempora o...!) căci nu timpurile ci moravurile sunt rele; nu timpurile poartă vina acestor moravuri ci cei cari tolerează moravurile noi.

O, ce moravuri, ce caractere erau în trecut şi sunt şi azi ascunse în piepturi cinstite! N'ar fi oare vremea să le descoperim? — Ce bine ar fi să o vezi femeia castă şi plină de virtute, bărbatul cinstit şi viguros iar ţăranul plin de credinţă! Jocurile naţionale, petrecerile frumoase, munca intensă şi caracterele integre, unde-s? trăesc oare? şi unde — vor fi poate ascunse aşteptând să erumpă şi să zdrobească potrivnicul de astăzi.

Aferim! — Avem noi aghiasmă de care fug toţi dracii. Avem leacuri pentru fieşte care după boala lui; şi pentru cei cotonogiţi la picioare şi pentru cei cu ghidilici la limbă. Ahturile necinstiţilor nu vor mai fi suspine de durere ci de moarte.

Nu suntem antagonişti, pace vrem şi tocmai pentru aceasta o să stărpim din rădăcini toate focarele vrăjmaşe. Vom distruge obiceiurile acerbicoase, obscene din baruri, cafenele, localuri publice în general, obiceiuri ca nici pe vremurile aborigene. Vom isprăvi cu toptangii ce ni-le vând aceste moravuri cu riscul credinţei noastre şi cari ne sunt adevărate blesteme. Ne vom feri cu baltagul lovind în jurul nostru în toţi cari ne tentează. Şi-i vom demasca pe cei băţaţi. Pătrunde-vom în iatacul destrăbăliilor şi tăindu-le cu sabia vom arunca îmbucătăţite în focul de veci.

Şi vom da suflet şi manechinelor turnându-le bărbăţie pentru a nu le fi teamă de parveniţii abătuţi în ţara noastră, Speria-vom toţi mororii ce ne înconjoară isprăvind astfel cu pantonima şi parascovenia. Pe urmă ne întorcem şi contra răpciugăşilor rebegiţi în teama de a veni într'ajutorul naţiunii.

Rafalele noastre vor curăţi toate ticăloşiile, necinstea, filosemitismul şi antinaţionalismul.

Numai cei cu capul de tidvă nu se alătură de noi pentru a duce la bun sfârşit munca întreprinsă.

Curăţind societatea de lichele, libidinoşi, malcotenţi şi paraziţi vom

închide rampa acestei țări și schimbând macazul viitorului nostru îl vom îndrepta spre moralitate și muncă, către acest ansamblu al fericirii tuturor, către generatoarea

datinelor noastre strămoșești simple dar cinstite.

Pompliu Puhciu
rigozant în drept.

Despre înființarea unui Muzeu de Istorie de Muzică în Cluj

Direcțiunea Conservatorului de Muzică și Artă dramatică în Cluj a luat hotărârea înființării unui Muzeu de Istorie de Muzică pe lângă acest conservator. Conservatorul de Muzică în Cluj, fondat de Consiliul Dirigent, a fost condus, până la decesul său, de compozitorul român ardelean Gheorghe Dima. În prezent Conservatorul de Muzică în Cluj e condus de cunoscutul compozitor român Augustin Bena, originar din Poiana Sibiului. În primul rând va contribui mult la întemeierea Muzeului de Istorie de Muzică lăsamântul artistic, de sigur foarte bogat, a defunctului director compozitor, în al doilea rând contribuțiile profesorilor de muzică a acestui Conservator.

Direcțiunea însă se vede nevoită a adresa publicului iubitor de muzică un călduros apel pentru întemeierea unui muzeu de istorie de muzică, rugându-l a dăruii Conservatorului obiecte de muzică de valoare istorică, necesare elevilor pentru studiul istoricului muzicii.¹⁾

Muzeul va cuprinde:

Secția instrumentelor. Instrumente muzicale vechi, spinete, pianе, violine, vioare, violoncele, gurdune și alte instrumente de lemn, clarinete, flaute, dar și instrumente de tinichea. Instrumente pe cari au cântat marii noștri măștri. Instrumente de muzică fabricate de români. Ilustrațiuni de instrumente muzicale (organe).

Secția istorică. Portrete a compozitorilor români (corpus imaginum), fie în fotografie, fie în executare artistică. Trofee artistice. Scene de teatre model. Fotografii a mormintelor compozitorilor români. Modele de busturi și statuie a compozitorilor români.

Biblioteca. Reviste de muzică. Edițiile originale de note a compozitorilor români. — Note-manuscrite a compozitorilor români. Scrisori sau alte manuscrite. Librete de opere. Lucrări biografice și teoretice. Programe de concerte. Repertoriul Operei. Anunțuri funebre. Plăci de gramofon.

Toate obiectele și contribuiriile se

trimit către Direcțiunea Conservatorului în Cluj, care stă la dispoziția publicului pentru orice informațiuni de care ar avea trebuință, în scopul ca acest muzeu să ia ființă cât mai neîntârziat.

Cu aceasta ocazie aflu de bine a propune înființarea unei Societăți pentru Muzică cu sediul în Cluj. Scopul acestei societăți ar fi administrația averii naționale muzicale

române. Membrii fondatori să fie reuniunile de muzică românești, membrii ordinari muzicanți de profesie, iar membrii ajutători muzicanții amatori. Cu conducerea acestei societăți să fie înșărcinat corpul profesoral a Conservatorului din Cluj. O astfel de societate pentru muzică sau Academică de Muzică Română va putea face conscripția tuturor muzicanților români, va putea conserva muzica populară națională, va putea împărți premii și burse pentru compozitori români, va dispune despre mijloace bănești necesare și va putea sprijini fabricațiunea de instrumente sau înființa a școală specială pentru învățământul fabricațiunei de violine.

Victor P. Barcianu

Victoria

Cu drept cuvânt se poate spune că a fost o victorie. Vorbesc de alegerile generale dele 25 Maiu a. c.

De obicei, victoria presupune războiu și, în general numai între două tabere. Dar, victoria aceasta smulșă de alegătorul român conștient n'a fost urmarea unei lupte numai cu un singur dușman.

Liga a avut de luptat cu dușmani mult mai numeroși și, ceea ce e mai rău, e faptul că, tocmai de unde așteptam un sprijin, în sensul liberei propagande, am întâmpinat o dușmănie care a satisfăcut în gradul cel mai înalt pe toți veneticii, aciuai pe acest pământ binecuvântat.

Da! iluzie. Persecuțiile ce au îndurat cei ce aveau curajul să se ducă să voteze pe candidații noștri sunt caracteristica stării de fapt ce domină spiritele politicianilor noștri.

Când Regele a adus la cârma țării pe generalul Averescu ne bucura faptul că, în sânul acestui guvern sunt oameni, cari vor avea conștiința întregii răspunderi a mărșăveniilor ce se vor, produc. Se vede că, mai ales la oamenii politici, consecvența este ceva, ce nu are înțelesul pe care-l cunoaștem cu toții. Speram să avem alegeri libere, care să dea acestei țări conducători capabili, eșii dintr'o unanimitate firească și legală; nu din tâmpe și fantastice calcule.

Cu toate acestea, imoralitatea nu a putut să încătușeze toate conștiințele spre a fi îndrumate spre alte idei, decât acelea convingătoare și salvatoare, propagate de un mănunchiu de oameni, cari, cu cel mai mare desinteres pentru cele mate-

riale, s'au devotat unei cauze sfinte și drepte. Intr'adevăr, sfântă și dreaptă-i cauza noastră. *Luptăm pentru un ideal*, și aceasta-i destul pentru a se face diferențiere între noi și celelalte grupări ce-și zic partide politice. Steagul nostru este sfânt și el nu-i o ficțiune. El este o realitate. Realitatea întotdeauna convinge, mai mult ca oricare alt argument. Până la ivirea acestei Ligi, adevărata conștiință românească dădea votul, indirect, celor mai aprigi dușmani ai săi. Toate partidele politice au în sânul lor jidani și aceștia dispun de orice; căci venalitatea politicianilor noștri nu cunoaște legi.

Surprindere a fost pentru oamenii noștri ziși politici îndrăzneala noastră de a lupta la alegeri pe cont propriu. Zic îndrăzneală, căci altceva nu poate fi când fii lui Israil conduc frânele politicei acestui popor.

Liga este atacată și ponegriată zilnic în toate publicațiile lor otrăvitoare. O numesc elemente de disordine. Dar oare disordine înseamnă atunci când ceri dreptate în propria-ți fără unde de sângele stămoșilor tăi și moștenită nu ca să fie pierdută; ci păstrată? Cumintenea și blândeța poporului român tolerează încă starea actuală. Dar, o mișcare pornită de câțiva buni români și susținută cu o tenacitate caracteristică celor ce se devotează unei cauze mari, își îngroașe pe zi ce trece rândurile și nu-i de mirare dacă, la viitoarele alegeri, elementul național-creștin va fi hotărâtor.

Nu va trece mult și Liga noastră

¹⁾ Vezi Telegraful Român, Sibiu din 19 Februarie 1926.

va cuprinde tot ceea ce țara are mai ales și ea va fi exponentul tuturor aspirațiilor celor, ce cu un ceas mai de vreme au înțeles rostul ei.

Inceputul dă mari speranțe de viitor. Vom lupta cu toată energia și vom fi constanți aceleași păreri, care stau la fundamentul mișcării noastre. Energia și curajul cu care

aleșii noștri vor apăra, în viitorul parlament, toate cele în legătură cu apărarea noastră națională, va arăta tuturor ce este Liga Creștină și de ce providențiale idei sunt amenințați cei ce o conduc.

P. Orănescu,
Brăila.

SCRISORI DIN JUD. TURDA

Coada de topor a jidanilor din Ludoș

În vederea alegerilor de senator din județul Turda de către consiliile comunale și județene prefectul Gritta a convocat pe toți membrii Consiliului comunal din comuna Ludoș pe 17 Iunie cor la o consfățuire, unde s'au și prezentat una parte.

În scopul amenajării intereselor jidovești și pentru a le pregăti calea Jidanilor nerușinați din Ludoș la prefectul Gritta, despre care sunt convingși ca nu-i urește tare, avocatul din Ludoș Dr. Oltean, de altfel fripturist veritabil, care și la organizarea partidului național din județul Turda prin luna Aprilio cor. a participat fără nerușinarea ce-l caracterizează și la câteva zile s'a pomenit lumea românească cu bun simț, că deodată că prin minunea minunilor trece în partidul poporu-

lui, — *a adunat parale cu o colectă printre jidanii din loc sub pretext că trebuie să-i facă un banchet dlui Prefect* ca așa fel să se câștige o atmosferă bună față de ei la Centru Județului și acest banchet l'a făcut la el acasă tractând bine pe dl Prefect cu beuturi și mâncări până la stare de ebrietate.

Câtă sfidare de simț românesc și câtă nerușinare poate cuprinde obrazul acestui avocat jidovit, care este aplicat a jertfi și pe tatăl său și mama sa de pofta lidanilor numai ca să le facă pe voie și este în stare a colecla bani dela Jidani pentru a tracta pe Prefectul Țor în interesul lor la casa sa proprie. Trezește-te Române Oltene! mai este în tine sânge românesc?

Dr. Mihail Moldovan
avocat, fost Prefect de Turda.

Dela Societatea „Invalizii din războiu“

În cursul lune curente, Soc. „Invalizii din Război“, secția Regională din Cluj și-a făcut darea de seamă a activității pe anul 1925, în sala prefecturii județului, în fața delegaților prevăzuți de statute.

Prezidenta regionalei, Dna Electera Dr. Teodor Mihali, deschide ședința la ora 5^{1/2}, aducând la cunoștință celor prezenți munca depusă de regională pe 1925, în folosul invalizilor.

Mulțumește acelor care au dat obolul lor și s'au interesat de soarta mutilaților și termină adncând elogiile M. S. Reginei, prezidenta de onoare a Soc. „Invalizilor de Război“, a cărei inimă iubitoare de mamă, a mângăiat în totdeauna pe invalizi. Toată sala, la pomenirea numelui Maiestății Sale Regina, să scoală în picioare și strigă: „să trăiască“.

Dna Mihali, este o cunoștință veche a Societăților de binefacere din Ardeal. Invalizii de război din regionala Cluj, au avut un mare alegându-o de președintă, căci o

muncă cinstită, dreaptă, și mai ales desinteresată, cu greu și-ar fi putut găsi aiurea. Dna Mihali, nu pregetă o clipă, când e vorba de suferințele obștești și mai cu seamă de năcazurile invalizilor. Ostașii infirmi, au avut și de data aceasta prilejiul să-i aducă mulțumirile, recunoștința și devotamentul lor.

Se intră în ordinea de zi:

Dl C. Argintaru, ofițer invalid, citește darea de seamă; iar Sublt. Titus Fodor, citește raportul cenzorilor și cere descărcarea de gestiunea pe 1925, care e dată de cei prezenți.

Doi membrii din Comitetul delegat, expirându-le mandatul, Dl Lt. Colonel invalid Stoica Aurel și Sblt. invalid Titus Fodor, sunt aleși din nou; iar censor, pentru verificarea gestiunii pe anul 1926, e ales dl C. Argintaru.

La cuvântul, părintele Andrei Ludu, care întreabă între altele, că ce răsunet au doleanțele invalizilor la cei mari și dacă aceste doleanțe, cu starea mai mult decât rea a eroilor

rămăși suferinzi depe urma războiului, au avut resunet la guvernanții noștri?

Răspunde dl C. Argintariu, ofițer invalid publicist, cunoscător profund al problemei „I. O. V.“ (autorul studiului referitor la lumea „I. O. V.“ intitulat „Monumentul durerii“) că sau ținut adunări, congrese etc., s'au înaintat memorii, s'au scris articole în care starea victimelor războiului a fost arătată în trista ei realitate, dar cei ce au condus destinele țării dela războiu incoace, n'au dat niciodată atenție acestei drepte și juste probleme.

Astăzi — spune dl C. Argintariu — avem în fruntea guvernului un demn și distins ostaș, care se pare că vrea să dea un început de deslegare problemei „I. O. V.“

Se mai face câteva propuneri și adunarea ia sfârșit.

Reporter.

Dela L. A. N. C.

Apel către toți președinții comitetelor județene și comunale. — Comitetul Regional al „Ligii Apărării Naționale Creștine“ din Cluj, aduce viile sale mulțumiri acelor organizații oțelitate ale mișcării noastre, cari au contribuit în mod efectiv și cu rezultatul strălucit, în de obște cunoscut, la activitatea de propapandă cu ocazia ultimelor alegeri. Roagă pe domni președinți, să continue activitatea începută, cu același zel desinteresat, organizând județele și comunele în vederea mării clipe, cari va trebui să răsară ca mâine — conform planului sistematic, înscris în programul „Ligii“ și publicat în „Călăuza Bunilor Români“. Aceste călăuze, se pot comanda, în orice cantitate, la Biroul de propagandă a „Ligii Apărării Naționale Creștine“. Comitetul Regional Cluj, Str. Bob 7. — Costul unui exemplar voluminos e numai 10 lei.

Cetiți

și
răspândiți

„INFRĂȚIREA
ROMÂNEASCĂ“

INFORMAȚIUNI

ADMINISTRATIVE

In timpul vacanței de vară, se va întreprinde o vie propagandă de răspândire a Revistei noastre. O facem aceasta cu intenția vie de-a colabora, delă toamnă începând, cu forțe noi și îndoite la marea operă a salvării neamului. Vrem să sprijinim cu toată îndârjirea, activitatea parlamentară a deputaților noștri, cari au misiunea să ridice cuvântul dreptății adevărate în Sfatul Țării.

Rugăm deci pe toți Românii de bine, cari nutresc simțăminte naționale și creștine, să primească cu bunăvoință pe delegații revistei noastre, cari se vor prezenta, pentru a face noii abonamente reînnoi pe cele vechi. Unul dintre aceștia este dl. Miron Șerb, student al Academiei comerciale și membru în comitetul centrului „Petru Maior”. Toate chitanțele vor trebui să fie semnate de dl. Simeon Mitea, administratorul Revistei noastre.

REDAȚIONALE

Pentru a informa pe deputații L. A. N. C. cât mai bine despre toate năcăzurile și făcădelegilor, ce se petrec în țară, rugăm pe toți cetățarii noștri să ne trimită informațiuni cât mai detaliate, sub formă de articole, corespondențe, scrisori sau simple informații. Desvăluirea nelegiuirilor să se facă, cu acel curaj civic, pe care „Liga Apărării Naționale Creștine” vrea să-l infiltreze în poporul nostru bun și blajin, dar încă needucat politicește. Fiecare denunțare va trebui însă să fie dovedită cu materialul documentar necesar pentru acoperirea verității afirmațiilor emise. Întreaga corespondență se va trimite la adresa: Secretariatul de Redacție a Revistei „Infrățirea Românească” Cluj, Str. Bob 7.

PARLAMENTARE

Prima manifestare a „L. A. N. C. în Parlament. În timpul sesiunii extraordinare a corpurilor legiuitoare, începută la 25 Iunie a. c., fruntașii „Ligii Apărării Naționale Creștine” au desfășurat pentru prima dată, steagul de luptă al „svasticeii” în Parlamentul Țării. Dl. A. C. Cuza, mazele conducător a mișcării noastre, a fost viu ovaționat de către

populația Capitalei, cu ouazia venerei sale la București.

În Parlament grupul deputaților ligiști a produs o impresie senzațională. Toată lumea se interesează de conducătorii mișcării naționaliste. Ca primul a vorbit, la declarațiunile generale ale șefilor politici, cu ocazia încaperii discuțiilor asupra invalidărilor, dl. Prof. A. C. Cuza, care a arătat, cu strălucita sa vervă și cu un întreg arsenal documentar, nelegiuirilor păcătoase ale guvernărilor averescani, desfășurate cu brutalitate, corupție și arbitraj, în timpul recentei campanii electorale, care a produs o toală pervestire al adevărate voințe naționale: Dl. Cuza a protestat, cu indignare, dar cu demnitate, ce-l caracterizează, contra acestor abuzive manifestații politice, cari dovedesc, cu atât mai fragrant, neputința lamentabilă, în care se sbate politicianismul nostru descompus.

Vrednic de toată admirația a fost gestul românesc și creștin a deputaților „Ligii”, cari, în ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel au refuzat să asiste la ședințele Parlamentului, părăsind incinta, după o energică și adânc simțită declarație a deputatului Ion Zelea-Codreanu, care a arătat păcatul, pe care-l comit politicianii noștri, captați de idei atee și francmasonice, ținând ședințe, discutând și înjurând, în chip trivial și necreștinesc, în zilele de sfinte sărbători a bisericii lui Cristos:

Tot cu ocazia discuțiilor asupra validării, a rostit o cuvântare, plină de avânt și bărbăție, deputatul nostru Ion Zelea-Codreanu, care, timp de 2 ședințe consecutive, a desvăluit, cu documente precise, o serie din nenumăratele abuzuri, comise de guvernul renegat al ideii naționale profanată de el, cu acel sânge rece, care-l caracterizează pe politicianul înstrăinat, ademenit de sunetul sonor al aurlui jidovesc.

În numerele viitoare ale Revistei, vom da publicității discursurile parlamentare noștri, reproduse după note stenografice, pentru a putea face cunoscută, în masele mari ale poporului nostru, activitatea acelora, căror le-au încredințat destinele țării, cei 125.000 ostași ai „Ligii Apărării Naționale Creștine”.

STUDENTEȘTI

Recunoașterea soc. acad. „Petru Maior” ca persoană juridică. În urma insistențelor depuse de dl. dr. Emil Pascu, vrednicul președinte

al societății academice „Petru Maior” asociație generală u studenților creștini din Cluj, această societate a fost recunoscută persoană juridică, prin încheierea Tribunalului Cluj, după ce s’au administrat toate probele cerute de rigurosul formalism al legii.

Este un succes netăgăduit această recunoaștere, care ar putea servi ca pildă vie, vrednică de urmat de către toate societățile studențești, pentru a scăpa de ingerințele șicanante ale autorităților.

*

Congresul studențesc. Între 12—15 Septembrie a. c. se va ține marele congres general al studențimei române și creștine din întreaga țară. Acest congres, la care vor participa câteva mii de delegați, dela toate centrele și societățile studențești din întreaga Țară, va fi pregătit de comitetul Uniunii Generale a Studenților din România. Localitatea unde urmează să se țină acest congres, încă nu a fost fixată. Ea va fi probabil Iașii sau Clujul.

Importanța acestui congres va fi excepțional de mare. Căci aici se va hotărî reorganizarea profesională a studențimei române, pe baze cât mai solide. Tot aici se va tranșa conduita viitoare a studențimei pentru lupta de salvare a neamului, pe care a început-o cu atât elan desinteresat, acum 4 ani, la 10 Decembrie 1922.

*

Inchiderea anului universitar. „Alma mater” și-a închis porțile, după anul academic 1925—26, rodnic în muncă și rezultate. În decursul acestui an s’a putut constata din nou că studențimea clujeană a fost la înălțimea chemării ei. Căci ea s’a achitat, cu cinste, față de datoria muncii încordate și sistematice pe care o cere Țara dela viitorii conducători a neamului. Rezultatul examenelor, dela sfârșitul anului, pe cât au fost ele de severe și neînduplecate, în vederea selecționării cât mai perfecte a adevăraților forțe de muncă și inteligență, — au dat rezultate, cari trebuiesc să satisfacă cele mai exigente așteptări. Urăm bravilor studenți clujeni și pe viitor același dor de muncă, — dar totodată și același suflet cald și desinteresat, pe care l’au manifestat, cu prisosință, până acum.

Promovări de doctor. Joi, cu 1 Iulie 1926, a avut loc, în somptuoasă Aulă a Universității, ultima festivitate solemnă de promovare la rangul de doctor alor 32 de absolvenți a Universității noastre. Am remarcat, cu o deosebită plăcere și cu o vie satisfacție, pentru cei promovați, mulți scumpi tovarăși de luptă. Astfel, am putut felicita, printre cei nou promovați, pe dnii *Augustin Bidiănu*, vicepreședintele și dl *Vasile Chirtop*, membru în comitetul Centrului Studențesc „Petru Maior”, — precum și pe dl. *Ion Olteanu*, președintele Societății Studenților în drept, — toți trei fiind înălțați la rangul de doctor și anume primul și al treilea în științele juridice, iar al doilea în științele de stat. Le urăm, din inimă, noroc și persistență în credința cauzei naționale.

INTERNE

Comemorarea lui Eminescu. În 27 Iunie a. e. s'a comemorat, cu o deosebită solemnitate, aniversarea morții marelui și nemuritorului nostru Eminescu. Poetul sbuciumat, care a descris cu atâta geniu, suferințele neamului său, mai ales în neîntrecuta sa „Doină”, — abia acum începe să fie apreciat după justa sa valoare.

Remarcăm, cu vie satisfacție, că dl. Prof. A. C. *Cuza*, președintele suprem al „Ligii Apărării Naționale Creștine” a fost invitat, de către comitetul de organizare a monumentului lui Mihail Eminescu, să țină o cuvântare la mormântul marelui poet. Dl. A. C. *Cuza* a primit, cu mare plăcere, această invitație.

Luminații noștri conducători a ținut o admirabilă vorbire, în care a reliefat meritele neperitoare ale marelui poet naționalist.

Dl. A. C. *Cuza* se socotește printre puținii oameni de frunte a neamului, cari au avut fericirea, să-l cunoască de-aproape pe Eminescu.

Tocmai diu această cauză, dl. *Cuza* protestează contra denaturării adevăratului spirit eminescian, pe care au încercat-o câțiva scriitori și critici semitizați, reducând înaltul și transcendentul idealism, de care e penetrată întreagă operă a marelui poet, la un pesimism, patologic și degenerat. E o crimă atât de mare această tentativă de profanare a înaltelor aspirațiuni ale lui Eminescu, încât orice iubitor adevărat al literaturii și culturii noastre naționale, are obligația morală de-a apăra doctrina lui Eminescu, în lu-

mina pe care am moștenit-o direct dela marele poet.

*

O jidoavcă e profesoară la Universitatea din Cluj. Aflăm, cu profundă indignare, că o individă jidană, docenta *Goetz*, a funcționat în decursul anului universitar trecut, ca titulară la catedra de fizică medicală dela Facultatea de Medicină din Cluj. Numita individă, împreună cu bărbatul ei, jidan, ca și ea; — au luat parte activă, ca bolșevici militanți, în timpul Revoluției roșii a lui *Bela Kun*. Azi aceeași jidoavcă a fost tolerată, din cauza inconștienței păcătoase a Prof. Pamfil, care o sprijinește din interese bine determinate, — ca să profaneze o catedră la Universitatea, dela care a pornit la 10 Decembrie 1922, sfânta mișcare studențească. Jidoavca *Goetz* poate fi sigură, că la toamnă studențimea luptătoare, îi va pregăti o surpriză, la care se așteaptă. Ar fi bine să-și facă bagajele la timp, până încă nu e târziu.

*

Un nou proces studențesc. La Consiliul de Războiu permanent al Corpului VI. armată, este în curs procedura de instrucție contra studenților români și creștini din Oradea-Mare, cari, la 17 Martie a. ce au huiduit o piesă jidovească, c. urma să fie judecată pe scena teatrului orașenesc, oprind astfel profonarea numelui „Regina Maria”, simbol scump bunelor Români, care e înscris pe frontispiciul aceluși teatru.

Instrucția e aproape sfârșită. În cel mai scurt timp se va emite ordonanța de dare în judecată Ziua procesului încă nu a fost socotită. Ținând însă seama de supraîncărcare cu procese a Consiliul de Războiu clujean, e probabil că judecata nu va avea loc decât la toamnă.

L. A. N. C., împreună cu întreaga studențime, fac mari pregătiri pentru acest proces național.

EXTERNE

Paragraful arian. În statutele „Asociației de ski” din Austria, se găsește, de câțiva ani, un paragraf, care admite în această asociație sportivă numai pe membrii rasei ariane. *Jidanii sunt excluși.* În ultimul congres al acestei asociații, ținut la Viena, la care a participat un mare număr de delegați din întreaga Austria, jidanii au cerut ridicarea ace-

stui „paragraf arian”, pe care ei îl țin, cu drept cuvânt, de fatal pentru fiii lui Israel.

După discuții aprinse, congresul a hotărât, cu o majoritate zdrobitoare menținerea acestui paragraf, care asigură sănătatea și vigoarea sportului, ce nu trebuie să fie alterat de către jidanii, cu sufletul corupt.

O pildă luminoasă, care ar putea să dea de gândit „Federalei Societăților Sportive din România”.

*

Guvernul sovietic întreține o centrală de fabricare a bancnotelor false. Se știe, că propaganda sovietică pentru subruinarea actualelor forme de stat, care stau, de prezent, la baza, organizării sociale a națiunilor ariane, înghită o imensă sumă de bani. De multe ori, oameni cu simțul răspunderii și a realității, și-au pus întrebarea despre proveniența acestor fabuloase mijloace materiale.

„Hammer”-ul (din 1 Iunie a. c.) ne aduce acum știrea unei senzaționale descoperiri, care s'a făcut la Helsingfors. Anume la un curier sovietic s'a descoperit o imensă sumă de bancnote falsificate, cari provin, dintr'o „fabrică” de bancnote false din Moscova. Acest fapt s'a constatat după cercetări serioase.

Ne găsim deci în fața unei noi descoperiri, față de care popoarele ariane vor ști să ia măsuri de apărare!

*

Ura contra jidanilor crește în Rusia-Sovietică. La Berlin s'a ținut congresul „Uniunea jidanilor ruși din Germania”. „Tovarășul” *I. Britan* a ținut o lungă dare de seamă despre „Antisemitismul în Rusia Sovietică”, Conferințiarul a vorbit, cu multă îngrijorare, despre ura crescândă a Rușilor contra jidanilor. Numai cu măsuri grozav de severe se poate ține în frân această ură, care începe să ia proporții tot mai „periculoase”. „Poporul rusesc” — zice conferințiarul — „privește bolșevismul ca un simbol al jidanilor și face pe jidani răspunzători de toate păcatele guvernului sovietic Centrul acestei mișcări este chiar în Moscova. Dar în provinciile Rusiei, această tendință e și mai pronunțată, mai ales în urma recentelor persecuții întreprinse de bandele „cekiste”, contra preoților creștini. Jidanul *Britan* sfârșește prevestind că „bolșevismul poate avea un sfârșit cu totul diferit de cel așteptat de jidani.”

Semne bune!